

PDF Compressor Free Version

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

Энхсэдэл

○ Нам улуунун хаһыата ○

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

2010 с.
Ахсынны
25
күнэ
Субуота
№152-153
(10443)

1996, 2005, 2009 сылларга республика бастың хаһыата

Хайдах ололорбут, ыаллар?

УЛУУС КИИНИН ТҮБҮКТЭРЭ

Үгүс түбүктөөх, элбэх сыраалаах үлэттэн-хамнастан тахсыбыт үгүс түмүктөрдө-өх 2010 сылбыт бүтэр уһуга тийиһин кэллэ. Соторутаагыта улууспут киин Ленскэй нэһилиэтин дыһалтатын баһылыга П.М. Поповтан ааһан эрэр сыл түбүктэрин ыйы-таластыбыт.

— Петр Михайлович, 2010 сылга туох сүрүн үлэлэр ыйыттынылар?

— Ааһан эрэр сылга суол, уопсай дьылэр, социальной объекттар өрөмүөннэрэ хаһаангытаабыр да көхтөөхтүк барда. Ол курдук, И. Захаров, В. Жирков, Манчаары, Колхознай, Кэскил, Кунда-Кириэс, Даадар уулуссаларыгар капиталнай өрөмүөн үлэлэрэ ытытылына, манна 500 тонна ПГС кутулунна. Ленскэй, Цугель-Аммосова, Чернышевскай, Октябрьскай, Н. Рыкунов, И. Винокуров, М. Аммосов, Комсомольскай улуусаларга быстах өрөмүөн оһоһулунна. Салбанскай уонна «Туймаада» АЗС кирриитигэр Аммосов уулуссата өрөмүөннэнэ, Чернышевскай улуусаларыгар 8 Ндээх АЗС-ка диэри асфальт алдыһытыгын чөлүгөр түһэрдилэр.

Микроройуоннарыннан 5 оро площадката тутулунна, «Маастардар дриэбинэлэрин» тутуун саҥалаатыбыт.

Культура-сынньалан паарката, сыбаалка уонна Решетников уул. кылабыһа күрүөлэннилэр. Юбилейнай, Салбанскай уул. үөскээбит күөл уугун түһэрдилэр. Таллан Бүрэ, Строительнай, Цугель-Аммосова, Ойуунускай, С. Трапезникова уулу ууну ытытар үлэлэр бардылар.

Ветераннар балаһаннарын уонна «Сандалы» остолобуой атыгар баар муосталары саҥардан тутулунна. Баанньык тупсарылан өрөмүөннэнэ. С. Платонов, И. Винокуров, М. Аммосов, Советскай улуусалар уоттаннылар. Социальной объекттар — А. Шестаков аат. сынньалан киин, П. Сивцев аат. музей, «Сардага» кинотеатр, «Энсэили» хаһыат редакцията, Намнаағы киин библиотека быстах өрөмүөннэрэ ытытылына. Пушкин уул. гаас ситима тартылына. «Нам улууһа» МТ кытта холбоон НПК-га оскуола-саад капиталнай өрөмүөнэ оһоһулунна.

Республика бюджетиттан көрүллэр субсидия суотугар 13 ололор дьизэ капиталнай өрөмүөнүн ытытыбыт (И. Винокуров, 10, Ойуунускай, 7, Чернышевскай, 3, 22, Чабылдан-Винокуров, 1, Октябрьскай, 16, 45 дьизэлэрэ). Сааскы халаан уугуттан эмсэһэлээбит 94 ыалга тутугу матырыяала түнэтилинэ. Ленин уонна Аммосов болуосаттарын көһөрдүү үлэтэ ытытылына. Чернышевскай уул. 28 дьизэтин канализациятын тас ситимин быстахтык өрөмүөннэ-этибит. Биир сүрүн үлэбитинэн сэттэ управляющей компаниялары тэрийдибит. Манна сыл устата элбэх үлэ барытын түмүгэр үңсүү абыаата.

Уопсай дьылэр сирдэрин докумуонун онорторон саҥалаа-

тыбыт. Билингитэ, сэттэ уул, 40-ча дьизэ докумуона оһоһулунна. Бу үлэ кэлэр сылга салданан барыабы, дьылэр эрэ буолбакка муниципальнай бас билии барыларын докумуона оһоһуллара күүтүллэр. Байдиз сылдыар ыттар кыайтарбаттар. Оноуоха питомник тутар былааннаахпыт.

— Нэһилиэккэ ты хаһаайыстыбатын тургу хайдаһый?

— Барыта 525 ынах сүөһү, ол иһигэр 220 ынар ынах баар. 420 сылгы, 73 сибиинньэ, 213 кууруска аадыллар. Быһыл 53 тонна үгүтү туттардыбыт. 3687, 7 цн

оһуруот аһын хомуйдубут, 18500 сүөһү эбии аһылыгын бэлэмнэ-этибит. 4 кооператив, 12 крестьянскэй хаһаайыстыба, 157 кэтэх хаһаайыстыба бааллар. 1 га бааһына, 450 га мэтчирэҥ сирдээхпит. Нэһилиэккэ чугаһынан мэтчирэҥ да, оттуур хоһуна да суо-зун кэриэтэ буолла. Чугастаағы нэһилиэккэри кытта холбоһон кооперация, сайылыктааһын программаттар киирсэр санаалаахпыт. ынах сүөһү көрөөччү ахсаана аһыйыыр, онон ты хаһаайыстыбатын салаата сайдара ыарахаттардаах.

— Нэһилиэккэ түөлбэлэринэн үлэ туох түмүктэри аҕалла?

— Биһиги курдук улахан нэһилиэккэ түөлбэлэри түмэ тардан үлэлиир олус улахан көдүүстээх. Барыта 15 түөлбө лээхпит. Хас биридирээ сал-лай ааччылаахтар. Сүрүн үлэ кинилэр нөнгү барар. Хас бири-дии түөлбэ бэйэтэ туспа уратыла-лаах, проблемалаах, туруорсар боппуруостаах. Оноуоха биһиги хайаларың да матарбакка, бары-ларын тэҥнэ тутан үлэни ытытарга кыһаллабыт. Кинилэри кытта солбуйааччы С.Д. Кобы-кова дьаныһан туран үлэлиир. Барыларын түмэн, соруудах биз-

Сокуону биллээххэ, туттуоһоһа уонна туһаныахха сөптөөх сүбэни ыллылар

Дьон бэйэтин быраабын билбэтэ, суут-сокуон боппуруостары-гар муһаһаһыа элбэх. Нэһилиэниэҕэ көмөлөөх буоллун диэн ахсынны 17 күнүгэр күнүс 14 ч. 16 ч. диэри Н. Рыкунов аатынан улуустаағы библиотекаҕа быраап органнарын үлэһиттэрэ обще-ственнай приемнай арийан дьону кытта кэпсэттилэр.

Манна улуус прокуруорун э.г. В.В. Петров, ис дьыала отделын начальнига В.И. Николаев, общественноса куттал суох буолуутун милициятын начальнига П.Г. Сокольников кыттыыны ыллылар, кэлбит дьон ыйытыларыгар хоруйдаатылар. Бу күн барыта 9 киһи кэлэн консультация ылла, үңсүүлэри да киллэрдилэр. Маны та-һынан телефонунан хас да киһи эрийэн ыйытта. Көмөһө наады-ыттар ордук кыһалчаларын этэллэр. Холобур, 70 саастаах кырды-аҕас дьахтар киһи кэргэнэ, 74 саастаах киһи күн аайы арыгылы-ры, ону хайдах гынан тохтотуохха сөбүн туһунан туһуласта.

Кыһалчаларын быһаартара кэлбиттэр быраап органнарын үлэһит-тэриттэн сөптөөх хоруйдары, сүбэлэри ылан дуоһуян тарҕастылар. Манньык общественнай приемнайдар аны куруук буолуохтара.

В. РЫКУНОВА

рэн, кыһалчалаахтары дьылэ-ринэн кэрийэн үтүмөн үлэни ытытан тэрийэр, көрөр-истэр.

— Спорт, культура эйгэлэри-гар тугу этиэн этэй?

— Спорт сайдытыгар спортивнай саала суоҕа ыарахат-тары үөскөтөр. Нэһилиэк бэйэтэ туспа саалаалаах буолуохтаах дии саныбын. Ол гынан баран, бу итэҕэһи таһаҕас онгостубакка, дыһалта спортивнай инструктор Иван Яковлев үлэтин биһи-рибин. Үгүс тэриһтэни хамса-тан кэккэ көрүгнэргэ интэриэ-һинэй, тыһааһыннаах күрэхтэһиилэри тэрийэр. Аны киһи оҕо спорда чэчири сайда-рыгар улахан оруоллаах. Сайын устата дворовой хамаандалары түмэн, салайан футболга тур-нирдар тиһигин быспакка ытытыллаллар. Инникитин да кинизхэ эрэнэбит.

Культура эйгэтэ киһини угуйар, ин-тэриһинэй бырайы-актарынан дьону-сэргэни сөхтөрөр, биһирэтэр үлэлээх буолуохтаах. Биһиги кулууппут, хомойу-ох иһин, нэһилиэн-нэһини түмэ тардан хабыта кыра. Ол гынан баран, би-лингги үйөү дьону интэриһиргэтэн түмэ тардар наһаа ыарахан. Ол кини-лэр мөлтөх үлэлээ-хтэриттэн буолбатах дии саныбын.

Төттөрүтүн, мин нэһилиэгим кулуубун үрдүк таһымнаах диэн сыаналыбын. Улууска ытыты-лар үгүс тэрээһиннэр кинилэр кыттыыллара суох ааспат. Оноо эбии дьизэ-уот туруга, техника-экий хааччылыбы, апаратура боппуруостарыгар кэккэ ыра-хаттар бааллар. Кулууп дьизэт төһө да өрөмүөннэммитин иһин, эргэ, билингги 21-с үйэ ирдэби-лигэр ханан да эппиэттээбэт. Онон саңа дьизэ тутуутун туру-орсабыт.

Саамай күүтүүлээх, кэтэһи-лээх кылаабынай бырааһынны-ыкыт — Саңа дьылбыт тиийэн кэллэ. Кулууппут, буоларын курдук, үлэ үөһүгэр сылдыар. Бырааһынныкытаағы програм-маны бэлэмниир. Хайа да сыл-лардааҕар итэҕэһэ суохтук ытытаар дьизэ эрэнэбит. Манна даҕатан эттэххэ, быһыл икки сиргэ харыйа туруоруох-пут. Аммосов болуоссатын тэңэ, киин Ленин аат. болуоссака эмиз сиедэрэй харыйа былаан-ныбыт. Саңа дьылы көрсөр түүгнэ үгэскэ кубулуйбут фей-ерверк баар буолуоҕа.

Кэпсэттэ

Л. УВАРОВСКАЯ

50 лет Намскому ЖКХ

МЫ ЗНАЕМ, ЧТО И КАК ДЕЛАТЬ!

В этом году отмечается 50-летие отрасли жилищно-коммунального хозяйства Намского района. История отрасли ведет отсчет с 1960 года, когда предприятие кроме котельных содержало также объекты как баня и гостиница, обеспечивала водой население. Позже была организована ремонтная группа, которая занималась ремонтом и строительством жилого комплекса. В первые годы работы предприятия были построены гаражи, здание конторы, несколько жилых домов. Также занимались заготовкой дровяного леса для новостроев и дров-швырка для населения.

За эти годы накоплен большой опыт управления жилищно-коммунальным хозяйством. Были тяжелые времена в период «перестройки», испытывали серьезные трудности, в новых условиях нужны были системные изменения, соответствующие им. Проблемы реформирования ЖКХ начинаются еще с 90-х годов 20 века, но они же и дали толчок для дальнейшего развития жилищно-коммунальной сферы. Новую систему управления коллектив приволил в соответствие с новыми реалиями и задачами, коммунальщики работали слаженно и серьезные испытания выдержали достойно. Необходимо отметить, что главной задачей является качество и повышение устойчивости работы жилищно-коммунального хозяйства, предотвращение чрезвычайных ситуаций в осенне-зимний период.

Сегодня качество работы жилищно-коммунального хозяйства, его способность отвечать нуждам населения приобретает важнейшее, если не решающее значение для устойчивости района. Нет другой отрасли, которая была бы так же тесно связана с обеспечением комфортных условий проживания населения и жизнедеятельности предприятий и учреждений, больниц и школ. Благополучие каждого дома, каждой семьи во многом зависит от устойчивости и надежности этой сферы, от профессионализма и ответственности работающих в ней людей.

Нам еще предстоит много работы, но мы знаем, что и как надо делать. Свидетельство тому - планирование работы на перспективу. Сегодня мы видим, какие первоочередные задачи решает наш коллектив, как будет развиваться наша отрасль. Надо совершенствовать работу, наводить порядок, осваивать современные технологии и внедрять новые подходы, позитивно влияющие на жизнь района, благополучие и комфорт его жителей.

Всех работников, ветеранов филиала Намского района ГУП «ЖКХ РС(Я)» сердечно поздравляю с 50-летней трудовой вахтой и выражаю глубокую благодарность за самоотверженный труд. Желаю успехов, процветания и удачи во всех делах на благо сельчан. С праздником, с замечательным юбилеем!

Николай Игнатьев,

директор Намского филиала ГУП «ЖКХ РС(Я)»

(Хаһыат 2-с стр. Намнаағы ОдьКХ туһунан ааһын)

Хайдах ололордугут, ыаллар?

ТЫМНЫҢ ДЫИЭ СЫЛААҞА АБЫРЫЫР

Хатырык нэһилигин баһылыга А. Пинингин планеркаҕа эппитинэн, ааһан эрэр сылга ты хаһаайыстыбатын үлэтигэр улахан болломто уурул-лубут. 24 хаһаайыстыбаҕа быһыл сири үлэрибиттэриттэн дьыннээх хаһа-айынны сыйыаны, үчүгэй үлэни «Толоон» (Слепцова А.В.), «Саһарҕа» (Охлопков Е.А.) уонна ыччат кооператива (Д. Протодьяконова) систи-лэр. Оттон «Баһылай» (П.А. Охлопков) уонна «Байдам» ХЭТ көрдөрүүлэ-рэ мөлтөх диэтэ. Ыччат кооперативын салайааччыта Д. Протодьяконова республикатаағы эдэр фермердэр форумнарыгар кыттан, 7 киһилээх ыч-чат түмсүүтүн чилиэнинэн талылына.

Баһылык А. Пинингин бырайыакка уларытыны туруорсан, гааһынан оттулар кирпииччэ оһохтоох 32 ыал оһохторо сабыллар буолан дьон дьизэлэрэ бу тымныһа сылыһыт.

Участковой В. Шелковников биллэрбитинэн, быһыл нэһилиэкпитигэр бэрээдэги кэһии аһыйабыт, ол курдук былырын баччаа 8 буруй баар буоллабына, быһыл - 4. Арыгылааһын аһыйабыт, арыгы атыгыта бэрээ-дэктэнэ. Ол оннугар Түбэ оскуолатын оҕолорун оһуһууллара улахан бол-зомтону уонна иити үлэтин күүһүрдэри эрэйэр диэтэ.

Ыччат лидеринэн оһохтоох уол Игорь Слепцов ананна, киһи кэтэһтэн ты хаһаайыстыбатын академиятын устудьуона.

Эһиил күһүн Хатырыкка 300 кыттааччылаах республикатаағы VIII Олоҥхо мунхатын ытытар туһунан Кулаковскай аат. культура киинин үлэһитэ Зоя Сьюлятина уонна нэһилиэк баһылыга кэпсэтинни ытыталлар. Төрөппүт комитетэ ыһпыт «Формула успеха» конкурс кыайылаа-бынан учуутал Надежда Винокурова буолла.

Олохтоох сынньалан киин салайааччыта А. Иванова юридическай сирэй буолан, устааптарын ылына улууска 8 экспериментальнай кулууп ахсааныгар кирбиһтэрин уонна олохтоох Совет IX сессиятыгар кулууп үлэтин регламенын уонна 51 муниципальнай өһөнү ылыналларын туһу-нан уураахха киллэттэрииттэрин иһитиннэрдэ. Холобур, Шестаков аат. киһи 74 өһөнү, оттон хамаһатталар 151 өһөнү онороллор эбит.

Соторутаағыта Дьокуускайга силовой спорт көрүгнэрин республика-таағы фестивалыгар инбэлииттэр 9 хамаандалара кыттыбыт. Биһиги улу-успуттан инбэлииттэр обществоларын председателэ М. Иванова 5 ки-һилээх хамаандалы илдэ сырытта. Оноо биир дойдулаахтарбыт Людмила Собакина уонна Маргарита Соловьева армстрестлингэ 1 миэстэни ылан үөрүүлэрэ мунура суох.

Альбина КУЛИЧКИНА,
Хатырык

Депутат — нуруот киһитэ

Соторутаабыта өрөгөйдөөх үбүлүөйүн бэлитэбит улууспутунай билим, устатын нөһүө сыл аайы үгэскэ кубулустан, убаастабыллаах быыбардааччыларбар санаабын тиэрдэбин.

Аһан эрэр 2010 сыл Улуу Кыайыы 65 сылын өрө күүрүүлээхтик бэлитээннн сылын биллэр. Федеральнай таһымна, республика уонна биһиги улууспутугар бырааһынньыктаабы тэрээһиннэр ытытыллылар, ветераннары социальнай өтүтүн өйөөһүннэ, бастатан туран, сэрии кыттылаахтарын толору хааччылыылаах ололорор дьизэнннн хааччылыыга миэрэлэр ылылыннылар. Ржев куораты босхолоонунга саха буойуннарын сырдык кэрэстэрин үйэтиитигэ 2000 сылтан саҕаламмыт үлэни биһиги салгыбыт. Кыайыы 65 сылын көрсө «Ржев уоттаах сэриитигэр» дьин

лар. Улууска капиталнай тутуу туһунан эгэс буолла уура. 2010 с. инициативаттан хааччыаьларын уонна түмүгэр нэһилиэннэ ололорор таһыма уонна хааччытыбата үрдүүрүгэр усулуобуйаны үөскэтэр. Манан сибээстээн Россия президентэ Дмитрий Медведев элбэх оҕолоох дьиз кэргэттэри өйөөһүн боппуруоһугар киллэрбит инициативаттан тахсыбыт этиилээхпин. Биһиги республикабытыгар 3 уонна онтон элбэх оҕолоох дьиз кэргэттэр аһыйаа суохтар. Элбэх оҕолоох дьиз кэргэттэргэ дьиз эбэтэр даача тутталларыгар сир учаастагын босхо түгэтии олус актуальнай. Республика Сирин кодексын ылыныы бу боппуруоһу быһаарыыга төрүөтүнэн буолар диэ саныбын. Гражданнарга сир учаастагы бэйэ бас билиитигэр босхо эбэтэр чэпчэтиилээх төрүөккэ биэри регионнар боломуочуяларыгар киирэр.

Намнаабы ОдькХ тэриллэбитэ 50 сылыгар

САЙДЫ САНГА КЭРДИИСТЭРЭ

Нам улууһун ОдькХ-та бүгүн — улуус биір саамай түргэнник сайдар, инникилээх уонна бастыг хаһаайыстыбаннай субъектына буолар. 2010 сылга олох-дьаһах коммуналнай хаһаайыстыба биһиги улууспутугар тэриллэбитэ 50 сыла үөрүүлээх быһыыга-майгыга бэлитэһэр. Хаһаайыстыбаны үчүгэйдик билэр, боростуой инженерээр директорга дьэри үүнэн тахсыбыт Игнатьев Николай Васильевич 2008 сылтан тэрилтэте улууска уонна республикада биір бастыг үлэлээх буоларын ситистэ.

Бу сыллар усталарыгар ОдькХ үлэһиттэрэ бэйэлэрин үлэлэригэр үрдүк көрдөрүүлэри ситистилэр. Икки сыл устата нэһилиэннэ ололорор усулуобуйатын уонна улуус тэрилтэлэрин үлэтин тупсарыыга улахан үлэ ытытылынна. Ол курдук 2009 уонна 2010 сыл 10 ыйын устата улууска баар 90 котельнай ититэр энергиялары туһаныы 81107 Гкал тэһнэстэ. 2010 с. ититэр энергияны туһаныы былаана 90164 Гкал буолла. 2009 с. 111969 м3 уу таһылына, бу сыллаабы былаан 83,7%-нын ылар. 2010 с. ууну таһыы былаана 132177 м3. 2009 с. 6411,5 т чох, 193,2 т газоконденсат, 13515,5 тыһ. м3 айылда гааһа туһанылынна. Оттук ресурсалара Кангалаастан уонна Кыһыл-Сыыртан магистральнай транспорунан аҕалыллаллар.

Итиинэн хааччыыны уонна коммуналнай өһөнөн хааччыыы хааччытыбатын үрдэтэр сылтан 2009-2011 с. ОдькХ ГУП хас биірдии филиалыгар итинэн хааччыыыга производственнай программалар оһоһуллубуттара. 2009 с. бэйэ үбүттөн өрөмүөн программатыгар көмүскэммит үп 14337,5 тыһ. солк. тэһнэһэр. Өрөмүөн программатынан хаһаайыстыбаннай һыманан оһоһуллубут үлэ объекта 10014 тыһ. солк., ол иһигэр ПТН — 6958 тыһ. солк., СМР — 3056 тыһ. солк. Нам селотугар 19 объекка 7052,4 тыһ. солк. суумага өрөмүөн үлэтэ ытытылынна. Бу сыл устата 1980,7 тыһ. солк. суумага ититэр ситимнэр өрөмүөннэннэлэр уонна улартытылыннылар. Барыта 2960 м ититэр ситим өрөмүөннэннэ.

934 тыһ. солк. суумага сана объектары тутуу үлэтэ ытытылынна. Ол курдук, Салбанга, Никольскайга, Алпааныга, II Хомустааһа котельнайдар операторскайгара, Нам с. дизельнай котельнай, II Хомустааһа производственнай учаастак тутулуунулар. Оһу тэһэ 2009 с. котельнайдарга 17 газосчетчик ытытылан туруорулуна. 2009 с. устата уотунан хааччыыы резервнэй источниктарын паарката биллэрдик хаһатылынна, бюджет үбүттэн 18 дизельнэй электростанция ытытылынна. Электростанциялары ытыы котельнайдар үлэлэрэ эрэллээх буолуута ситиһиллэригэр олук уулар, бу үлэ өссө да салдыанар уонна республика бюджетыгар киллэриллэр.

Улуус нэһилиэннэлээх пууннарын гаастааһын «2002-2006 сс. СР нэһилиэннэлээх пууннарын гаастааһын уонна 2010 с. дьэри гаастааһын сүрүн хайысхалара» государственнай программага олодуран ытытылар. Бу программанан 2009 с. Модут орто оскуолатын котельнайа үлэбэ киллэрилиннэ.

Ити курдук 2009 с. Нам улууһун нэһилиэннэтин олодур хааччытыбатын тупсарыыга улахан, былааннаах үлэ ытытылынна, тустаах түмүктэр ситиһилиннилэр.

СЭРГЭХ ПРОФКОМ - СЭРГЭХ ОЛОХ

Биһиги үлэһиттэрбит үчүгэйдик үлэһиллэрин таһынан сыһананары эмиэ сатыылар. Сынһалагы тэриийиһэ иллээх, түмсүүлээх уонна сангаттан сана идеялардаах профком коллектива сүрүн көбүлээчинэн уонна тэриийээчинэн буолар. Профкому тохсус сылын педагогическай уонна салайар үлэбэ уопуттаах Сергей Григорьевич Кокарев салайар (хаартыскара). 2004 сылтан сылын аайы ыһаах национальнай бырааһынньык ытытылар. Ыһааха олус элбэх интэриэһинэй конкурстар, оһонһуулар, күрэхтэһии-бу үлэһиттэр саамай тыныы ылаалларыган көбүлүүр.

Быйыгы аһа тэрилтэр дьотар ортолоругар аан күрэхтэрэ ытытылабылааһынан рессия мастрстлингэ призера уонна чемпион Иванова кыйыбыта. Киин зонаһиттэрин спартаки коллективпит хамабиристээх миэстэ-2007, 2008, 2009 сс. 2-2010 сс. 1-кы миэстэ.

Мань таһынан производственнай учаастактар коллективтарын ортотугар брейнинг интеллектуальнай оһонһуу ытытылар. ОдькХ үлэһиттэрэ улуустаабы уонна республикатаабы конкурстарга, профессиональнай маастарыстыба конкурстарыгар куруук актыбынайдык кытталлар. 2009 с. олунһуу 16 к. Дьокуускайдаабы государственнай инженернэй-техническай институтка «Россия маастардара» дьин ОдькХ эйгэтин үлэһиттэрин ортотугар ытытылар конкурс отраслевой этаба аан бастаан ытытылыбыта. Бу конкурска республика ОдькХ-рын уонна атын тэрилтэлэр сварщиктара кыттыбыттара. Барыта 10 кыттааччы бэйэтин идэтигэр бастыг ааты ылыы иһин күрэстэспитэ. Бу конкурска Намнаабы филиал сварщика Сергей Винокуров 1-кы миэстэни ылан грамотанан уонна харчынан бириэмийэнэн наҕараадалаһаһа.

ОдькХ хонтуруота улууска биір үчүгэй көстүүлээһинэн биллэр. Хонтуро территориятын тупсаран онорую ытытылар. Ол курдук производственнай учаастактар маастардара мас ололордон хонтуро иннинээһи скверы тупсардылар. Кыһын аайы территорияны муос оһоһуктарынан киэргэтии уонна ололорго анаан сыгыры онорую үтөү үгэскэ кубулуйда. Бу барыта үчүгэй наһарыанһаны үөскэтэр уонна үлэһиттэри иллээх коллектива үлэһиллэригэр көбүлүүр. Ити курдук икки сыл устата ОдькХ үлэһиттэрэ Нам улууһун нэһилиэннэтин ололорор усулуобуйата тупсарын туһугар элбэх үлэни ытытылар. Биһиги төрөбүт улууспут нэһилиэннэте туркутаах буоларын туһугар бары күүспүтүн ууран үлэһилибит.

В.И. ОХЛОПКОВА, директоры производства солбуйааччы

БАРЫ БИИРГЭ – ТӨРӨӨБҮТ УЛУУСПУТ ТУҺУГАР

киинэ уһулунна. Бу киинэ биһиги республикабытыгар уонна Тверской уобаласка көрдөрүллүбүтэ.

Сэрии ветерана, П.А. Ойуунускай аатынан бириэмэһэ лауреата И.М. Павлов «Якутияне в боях на Ржевско-Вяземском плацдарме» кинигэте нууччалыы тылынан бэчээккэ бэлэмнэннэ. Мин санаабар, үүнэн эрэр эдэр көлүөнэ сахалар Аҕа дойдуга Улуу сэриитигэр хорсун кыттыларын туһунан билиэхтээх. Биһиги ким да умһуллубатын туһугар бары күүспүтүн ууруоһааһыт. Нам улууһун уонна Ржевскай оройуон бырааттыы дөбөрдөһүүлэра күүһүрэр: үбүлүөйдээх күһнэргэ Нам улууһун делегацията Ржев анһнаабы мемориалга сылдыбыта, оскуола оҕолоро үһүс сылын чинчийэр лаабырга сылдыһан буойуннар ааттарын үйэтиитигэ үлэлэһэллэр. Улуу сэрии, элбэх омуктаах сэйбээскэй нуруот хорсун быһыытын тустарынан сырдык өйдөбүл Россияга уонна биһиги республикабытыгар ололор нуруоттар икки ардыларыгар ил-эйэ уонна өйдөһүү төрүөтүнэн буолуохтааһа.

Манна сөп түбэхэр көһнөрүүнү киллэрэргэ мин бэлэммин, коллегаларым бу этиини өйүөхтэрэ дьин эрэнэбин. Саха республикатын «Об управлении и о распоряжении акциями акционерной компании «АЛРОСА» (закрытого акционерного общества), являющимися государственной собственностью Республики Саха (Якутия)» дьин сокуонугар көһнөрүүлэри киллэрии Ил Түмэн ылымыт быһаарыларыттан биір сүрүннэрэ буолар. Бу көһнөрүүлэр компания сабыылаах акционернай общество быһыытынан тэриийэр-правовой статуһун күөһмчүлээһини уһулаллар. «АЛРОСА» АК сабыылаах акционернай общество быһыытынан үлэһиттэр компания дохуотун үрдэтиигэ үп, экономикачкай механизмнары туһаныыны күөһмчүлүүр. Бу түмүгэр республика государственнай интэриэһигэр «АЛРОСА» акционерын быһыытынан эппиэттэбэт.

Дьон соһоролоһуута, көмөҕө кэлэргэ бэлэм буолуута сааскы халаан уутун кэмигэр, биһиги нэһиликтэрбит улаханньык эмсэбэлэбит, дьон сүөһүтэ, мала-сала ууга барбыт кэмигэр чабьлайдык көстүбүтэ. Президент, Ил Түмэн уонна республика правительствотоын дьаһалларынан хоромһуу чөлүгэр түһэриллиригэр элбэх үлэ ытытылынна, дьон материалнай уонна моральнай көмөнү ытытылар. Манна улуус баһылыга А.И. Ильин салалтатынан ытытылыбыт сөптөөх үлэни, нэһиликтэр баһылыктарын актыбынайа үлэлэрин бэлитэтиэхпин баһарабын. Бу үлэ түмүгэр нэһилиэннээбэ кэмигэр көмө оһоһулунна, халаан уутун содуллара сүһнүүнэн чөлүгэр түһэрилиннилэр.

Халаан уутун содулуттан чөлүгэр түһэрии үлэтин салаатанан Үөдэйгэ спортсаала тутуллар, балыһа тутулган үлэбэ киирдэ. Республика инвестиционнай программатын бырайыагын көрүүгүгэр мин халаан уута куруук ылар Партизан нэһилиэгэр оскуола тутулуларыгар этии киллэрибитим. Ил Түмэн уураар бу оскуола тутуутун 2013 сылга саҕалаарга правительствотога сорудах быһыытынан пуун киллэрилибитэ. Биллэн турар, халаан уутун содуллартын чөлүгэр түһэрии үлэтэ билигин даһаны түмүктэнэ илик. Мин ааһаар компенсационнай төлөбүр, ололор сертификаты, материалнай көмө о.д.а. боппуруостарыгар сайабылыанһалар уонна көрдөһүүлэр киирэ турал-

чыйэр үлэлэрин ытытыга республика правительствотоыгар сорудах бэриллибитэ. Аһан эрэр сылга, урукку сылларга курдук «Сахам сирэ XXI үйэбэ»- «Үтүө дьыала» чэрчитинэн биһиги улууспутугар социальнай объектар үлэбэ киирэллэрэ киһини үөрдэр: Алпааныга уонна II Хомустааһа оҕо садтара, Таастааһа 80 миэстэлээх оскуола. Олохтоох бэйэни салайыныы органнара, биһиги улууспут олохтоохторо бу бүтүн республикатаабы хамаһаһына актыбынайдык кытталлара үөрүүлээх суол. Кэһники 10 сыл түмүгүнэн биһиги улууспут объектары үлэбэ киллэриигэ бастыгнар аһааннарыгар сылдыһар.

Предприимательствоны, ты хаһаайыстыбатын сайыннарыыга сүрүн оруол олохтоох бэйэни салайыныы органнарыгар бэрелиннэ. Президент инициативата номһуо олоххо киирэн эрэр: республика 4 улууһугар, ол иһигэр Нам улууһугар, ты хаһаайыстыбатын сайыннарыыга боломуочуя бэрелилэрин туһунан Ил Түмэн бүтэһик сессиятыгар сокуон ытытылынна. Мин санаабар, бу хардыы биһиги улууспут ты хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онорон таһаарааччыларыгар улахан олугу ууруоҕа.

Мин төрөбүт улууһун олохтоохторо инникитин даһаны үлэбэ-хамнаска, бэйэлэрин олохторун тупсаралларыгар өрө көтөбүллүүлээхтик турунохтара дьин сана кэһэн иһэр сыл үүнээри турдаһына эрэллээхпин. Улуус дьаһалтатын уонна нэһиликтэр түмсүүлээх үлэлэрэ Нам улууһа сайдарыгар, 2011 с. өссө үчүгэй көрдөрүүлэрдээх буоларыгар, Нам сирин хас биірдии олохтооһо тус олоҕо тупсарыгар эрэнэбин. Ньургун ТИМОФЕЕВ, Саха республикатын народнай депутата

Күүстээх санаа холобура

ЫАР ЫТАРЧАҔА БАҢЫЙТАРБАККА

Биһиги орто кыһааһа санаа, тулуур, дьулуур сөбүмэр күүһүнэн сылдьар, олох олодор, өлүүр да киһи дэбигис бааччы ситиһиз суоҕун да ситиһэн дьоллонор, бар дьоннорун сөрү дьон сөхтөрөр хонун-ньургун дьон аҕыйаҕа суохтар.

Бу үтүөкэн дьоннортон биир чулуулар Иван Гаврильевич Халдеев улууспут Партизаньыгар олодор. Иван Гаврильевич эдэр сааһыгар суоппар идэтин сөбүлээн, таланы ылбыта. Бастаан бу идэтинэн Дьокуускайдаағы I N-дээх автотранспортнай тэрилтэҕэ «Камаз» суоппарынан үлэлээбитэ. Сырыны кыайар-хотор, сытыы-сылбырба киһи буолан өрүү ыраах сиригэр ырданаан, хоту улустарынан, тибиини тиби, тымныыны тымны диэбэккэ айанна сылдьар, онно наадалаах таһаары тизээрэ. Суоппардальнобойщик идэтин олус дьин сөбүлүүр. Хоту дойду кэрэ айылҕата, уяаны-хатаны тургутар сындылланнаах сырыыта кинини угуяра. Маньык унуктаах уһун айаһа кырдык да киһи киэнэ килбиэнэ, «уон уһуктааҕа, аҕыс кырыылааҕа» эрэ тулуйан, ситэн сылдьар. Өссө да төһөлөөх айаны айанна, сырыыны сылдьыа эбитэ буолуой, арай биир оһол туорайдаабатаҕа буоллар.

Иван 1997 сыллаахха лесовоһунан тугу маһын тизэй сылдьан оһолого түбөһэн улахан эчэийини ылбыта. Элбэх эһпэрээсий-

инин Похвальнай грамоталарынан, дипломнарынана наҕараадаламмыта. Бу үөрэҕин кыһыл дипломуна (с отличием) бүтэрэн массажист идэтин ылбыта. Иван Гаврильевич араас эчэийиллээх, ыарыһаах дьоннорго ананан республикаҕа, Российской Федерацияга ытыллар араас таһымнаах күрэхтэһиилэргэ кыттар.

Ол курдук, 2006 с. ыам ыйыгар Москваҕа ытыллыбыт пауэрлифтингэ Россия чемпионатыгар бастаы миэстэни ылан I степеннеэх дипломуна наҕараадаламмыта. 2007 с. эмиз бу көрүнгү үһүс миэстэни ылбыта (75 кг ыйаһыннаахтарга). 2008 с. Москваҕа ытыллыбыт аан дойдутаағы «Көмүс кубок» 10-с билейнай турнирыгар армрестлингэ үһүс миэстэ буолбута. Быйыл биһиги биир дойдутаахпыт Иван Халдеев сэтинньи 22-25 күннэригэр Сочига буолбут Россия Кубогар уонна чемпионатыгар Саха сириттэн иккиз буолан, республикатаағы инбэлииттэр үөрэнэр Александр Пахомовалынан баран, ситиһиллэхтэ күрэхтэһэн кэлдилэр. Бу күрэхтэһиигэ Россия 28 субъектиттан 150 спортсмен кыттыны ылбыт. Тыһаһыннаах, үс күннээх күрэхтэһии

түмүгүнэн Иван Халдеев, аан дойдучу чемпионугар эрэ кыайтараан, пауэрлифтингэ Россия Кубогар 2-с миэстэни, сытан эрэн штанганы анһыыта 3-с миэстэни ылаттаан, үрүг көмүс уонна боруонса мэтээллэрдээх дойдутугар кыайан-хотон, үөрэн-көтөн кэллэ.

Оттон Александра Пахомова Россия таһымыгар ытыллар бу улахан күрэхтэһиигэ бэйэтин ыйаһынынгар 2-с миэстэни ылбыт. Иваны уонна Александраны СР үтүөлөөх тренера Петр Давыдов дьарыктыыр. Иван Халдеев, тренерэ этэринэн, ааспыт күрэхтэһиилэргэ ситиһиллээх кыттыгынан көрбөт спортсменнар күрэхтэһиилэригэр Россия сборной хамаандатын чилиэнигэр кандидатынан киллэриллбит. Тренерэ кинини уһулчучу кытааннах санаалаах спортсмен быһытынан сыаналыыр.

Иван төһө да куораттан тэйиччи олордор, нэдиэлэҕэ үстэ буолар эрчиллини бири да көтүлүккэ дьарыктанар. Кини пауэрлифтингэ РФ спордун

маастарыгар кандидат аатын 2009 с. ылары ситиспитэ. И. ИВАНОВ

Самой знаменитой участницей Паралимпийских игр 2008 года стала канадка **Шанталь Петиклер**. В 13-летнем возрасте она попала в автокатастрофу, после чего лишилась возможности передвигаться на ногах. Спортом до этого Шанталь не занималась, но после трагического инцидента школьной учитель физкультуры уговорил ее начать плавать – для того, чтобы поддерживать физическую форму и тренировать выносливость.

С 18 лет она стала участвовать в соревнованиях на инвалидных колясках. Интересно, что в своем первом официальном заезде девушка заняла последнее место. Но при этом она настолько увлеклась новым видом спорта, что близким стало понятно – в мире появился новый легкоатлет. Уже через пять лет, в 1992 году, Шанталь поехала на Паралимпийские игры в Барселоне. Там она завоевала две бронзовые медали на дистанциях 200 и 800 м.

А вот с каждой последующей Паралимпиады Петиклер меньше чем по четыре награды не увозила. В Атланта-1996 это были два «золота» и три «серебра», и через четыре года в Сиднее – два «золота» и два «серебра». Наконец, на афинской Паралимпиаде-2004 Шанталь выиграла пять медалей высшего достоинства, победив на дистанциях 100, 200, 400, 800 и 1500 м. Попутно она установила три новых мировых рекорда. Благодаря всем этим подвигам «Лауреус» в 2005 году вручил канадской спортсменке свою высшую награду.

САҢА ДЫЛЫ — АРЫҒЫТА СУОХ!

(Интервью)

Арыгыта суох чөл быраһынньыктары дьиз кэргэнгэ үгэс огостубут дьиз кэргэтэр биһиги улуспутугар аҕыйаҕа суохтар. Ол курдук «Нам улдуһа» МТ баһылыгы бастаы солбуйааччы Н.В. Слепцов, КДН эппиэтиир секретара М.А. Ядрихинскай. Бүгүн «Доруобуйа оскуолата» общественной тэриллии председателэ М.А. Ядрихинскай арыгыта суох бырааһынньыгы хайдах тэрийиэххэ сөбүн туһунан санааларын үллэстэр.

— Матрена Андреевна, дьон арыгы иһэр биричиннэтэ тугуй?
— Бастаан туран, социальная балаһыанһа мөлтөбүттэн уонна дьиз кэргэнгэ бэйэ икки ардыгар өйдөспөт-өйөспөт буолууттан.
— Туох санааттан арыгыта суох бырааһынньыктары бэлэтиигит? Манньык үгэһи тутуспуккут хас сыл буолла?
— Чөл олохтоох, чэигэн-чэбдик доруобуйалаах, инники олохо эрэллээх, ситиһиилээх буолалары. Сарсынны күммүт сырдык буоллун, инники кэскилбит доорубай, чөл, байылыат олохтоох буоллун диэммит. Хас биирдии киһи өсүтүн туһунан олодор, онно оһолох олохторугар чөл олоххо олук ууруохха наада. Биһиги дьиз кэргэн 23 сыл олодорбут тухары хаһан да арыгылаах бырааһынньыктары ылбаппыт. Ылалдыттар кэлэр буоллахтарына эрэ

арыгыны остуолга ууран ыалдыттарытын күндүлүүр курдук саныыр этибит.

Оттон 2005 сылтан манна Намна В.Кузьмина диэн врач-гомеопаты ыһыран Г. Шичко ньыматынан чөл олоҕу тутуһарга үөрэҕи ыттарбыппыт. Оно сылдьан баран культурнайдык арыгы иһэбит диір киһи бу олоҕор 10 киһиттэн 1 киһини арыгыһыт онорор, ол үксүн чугас киһитэ, оҕото буолар дьин өйдөбүлгэ киірэммит билигин ыалдыттар да кэллэхтэринэ хаһан да арыгыны остуолга уурбаппыт, атыыласпаппыт, Саҥа дылы шампанскайа суох көрсөбүт. Онон дьон-сэргэ арыгы — быраһынньык үөрүүлээх аһа буолбатах, бу кыһыһырысы, өйдөспөт буолуу, харах уута дьин өйдөбүлгэ кэлиэхтэрин наада.

— Кэлэн иһэр Саҥа дылыта Нам улдуһун олохтоохторугар тугу баҕараһын?
— Кэлэр 2011 сыл дьонно-сэргэҕэ, оһолоорго дьолу-саргыны, доруобуйаны, үлэҕэ-үөрэххэ үрдүк ситиһиилэри, үгэс элбэх үөрүүнү-көтүүнү, иллээх олоҕу, баҕа санаа туолуутун аһалын дьин баҕарабын. СР Президентэ Е.А. Борисов бу сыл балаһан ыйын 21 күнүгэр таһаарыт 265 N-дээх Уурааһын уонна Ыһырытын өйөөнгүт чөл олоҕу тутуһан чэигэн-чэбдик, баай дуһаһаах, байылыат олохтоох дьон буолун, оһолоорут, сиэнэригит тустарыгар кыһамньытын уурун.

Быйыл муус устарга Нам улдуһугар «Доруобуйа оскуолата» дьин общественной тэрилтэ тэриллбитэ. Чөлөлөөх тэрилтэ сыйаллаах-соруктаах. Бу общественной тэрилтэ уонна улустуулары КДН тэрэһиннэринэн Саха государственнай театрына, Саха государственнай циркатын, Опера уонна балет театрына кытта биіргэ үлэлэхтэргэ доубаһаар түһэрсэн үлэлээн эрэбит. Онон бу тэрилтэлэр ыһыгар концерттарьыгар, спектаклларыгар атыыга куруутун биілеттэр бааллар, баһалахтары транспорын хааччыабыт. Дьон-сэргэ, оһолоор иллээн кэмнэри туһалаахтык атааран, сырдьыкка, чөл олоххо тардыһылары күүһүрэн иһиитэ — бу биһиги сыйалбыт-сорукпут.

Кэпсэттэ В. РЫКУНОВА

ШИЧКО НЬЫМАТЫНАН АРЫҒЫТТАН БОСХОЛОНУУ

«Арыгыта суох чэбдик олох — биһиги дойдубут инники кэлэр кэскилэ» диэн биологическай наука кандидата Геннадий Андреевич Шичко өссө 1985 сыллаахха суруйбута.

Геннадий Андреевич Шичко дьин кимий? Арыгылааһынтан уонна табахтааһынтан босхолоор ханнык табыгастаах ньыманы толкуйдаабыт? Кини Минскай уобаласка төрөөбүтэ. Байыаннай-морской академияны, Ленинградтаары университет философскай факультетын психологическай отделениегын бүтүртээбитэ. Диринник киһи үрдүкү нервнай систематын үөрэспитэ. 30-ча сыл арыгылааһынтан уонна табахтааһынтан аккаастаныыга сана ньыманы үөрэтэн толкуйдаабыта.

Бу ньыма ис хоһооно туюохпун? Кини этэринэн, арыгылааһын ыарыгы буолбатах. Бу өй-санаа туруга диір. Киһи дыһыгы туруга ил өйдөөх сылдыһыта буолар, арыгы ол туругу кэһэр. Мэийи үлэтэ бытаарар, толкуйдур дьобура намтыыр, онон ханнык дьайыны онорорун билбэт буолар турукка киірэр. Киһи улам-улам арыгыга ыллараар, арыгыта бас бэринэр, ол гынан баран арыгы куһаҕанын бэркэ өйдүүр. Ол эрэри, син биір иһэр.

Тоһо тохтооботуй? Г.А. Шичко манньык быһаарар: киһи арыгы иһэргэ бэйэҕэ да билбэтинэн кыра эрдэбиттэн программаланар эбит (нууччалыта «запрограммированность»). Программаланы дьин тугуй? Холобур, кыра оһоло арыгыны улахан дьон аһа диілэр, боболлор, иһэрпэтэр. Оттон оһо туюх эрэ үчүгэйтэн матаралларын курдук саныыр, улааттаһына боруобалыам дьин толкуйданар. Эбэтэр хас бырааһынньык барыта арыгылаах буоларьыгар эмиз үөрэнэн хаалар уонна оннук буолуохтааһын курдук өйдөбүл игэн хаалар.

Оһо улаатар, сокуоннай сааһын ситэр, дьэ кэмим кэллэ дьин бэйэтигэр көңүл бэринэр. Били олохсуйбут программа үлэлээн барар, кыра кыраадыстаах шибэйттэн саһалаан арыгы арааһын боруобальыр. Ол сылдьан сорох улам ылларар, туораттан көмөтө суох кыайан тохтообот турукка киірэр.

Оттон Шичко ньымата бу олоһурут программаттан төлөрүүгүгэ көмөлөһөр. **Хайдах**

КҮНДҮ ТӨРӨПҮТ!

Саҥа дылы — дьиз кэргэн кэтэһиилээх кэрэ бырааһынньыка. Кимнээһэр да ордук Саҥа дылы оһолоор кэтэһэллэр, дыктини, дьолу, кэрэни эрэйлэллэр.

Оһолоорго арыгыта суох дьоллоох Саҥа дылы бэлэхтиэххэ! Барыгытыгар дьолу-саргыны баҕарабыт, Саҥа дылытан саҥа олоҕу саһалыахха!

Подарим детям трезвый семейный праздник Нового года!

«Нам улдуһун дьахталлара чөл олох иһин» общественной хамсааһын

Саҥа дылы бырааһынньыгар Кремль кураннара охсор кэмнэригэр бакаал оџустарар оннугар тугу гыһыаххат сөбүй?

— Салфеткаҕа лоскуйугар кэлэр сылтан тугу эрэйэргитин суруйан баран умата охсон баран күлүн сокка кутан истэххэ баҕа санаа туолар дьин этэллэр.

— Фейерверк уматыахха сөп. Оһо аймах ону ордук сөбүлүүр. Бары таһсан ону гыһыахха сөп.

Билгэлэр:

Саҥа дылы күнүгэр уулаах буочукан толору уулаах буолуохтаах. Иһит-хоמוос хороччу туруохтаах. Ити барыта толору дьолу аһалар. Кытайдар итэһэллэринэн тыас-уус, фейерверктаан абааһыны үүрэллэр.

олар. Курс сүрүн ирдэбилинан арыгытытан аккаастанар киһи хайаан да бэйэҕэ баһаран кэлиэхтээх уонна дьарыгы көтүлүккэ сылдыһахтаах.

Бу дьарык сүрүн уратыта: киһи бэйэҕэ үлэлэһэн, анардас истээчи эрэ буолбакка, бэйэтин ырытан «кырдык иһэри-аһыры тохтооттоххо киһи-хара буолуһубун» дьин өйдөбүлгэ кэлиэхтээх. Истээчи ол туһунан өйүн-санаатын ууран бэйэтин ырытар, анализтанар үлэлэри толорор. Маннай бэйэтин туһунан анкета толорор, арыгылааһын ханнык стадиятыгар сылдьарын билэр тескэ эппиэттиир.

Оттон күн аайы дьэник сурунар. Онон киһи дьарыктарга тугу билбитин ырытарьыгар, олоһун ааспыт кэмин алдастарын төһөрөн аһалан толкуйдуурлар, инники былааннарын саһан онороругар үөрэтэллэр.

Киһи оһолоор инники былааннаах, баһа санаалаах буолларына, олоххо тардыһара күүһүрэрүгэр болғомто ууруллар. Истээчи күнүн күн бу дьарыктарга өйө-санаата тосту уларытан арыгылыыр программаттан төлөрүүүөхтээх. Бэйэ туох сыһаллааһын ила хараһынан толору көрөн, бэйэтигэр сыана бэринэн таба суолга үктэнэригэр толкуйдаан, ырытан көрөрүгэр кыах бэриллэр, бэйэни туораттан көрө үөрэтэр. Бу ньыма чаччы киһи санаатын күүһүгэр тирэтирэр, ол туругун күүһүрдэн биэрэр.

Ааспыт сылларга Нам улдуһугар бу ньыманы билиһиннэрэр, пропагандалыыр сыйаллаах врач-гомеопат, психотерапевт Кузьмина В. уонна «Чөл олох уонна доруобуйа» обществотыттан пединститут старшай преподавателэ Григорьева Л.П. кэлэн курс ыһпыттара. Шичко ньыматын интэриһиргэбиттэргэ, өссө да кэлэн манньык курсы ытыахтарына сөбүн туһунан баһа санааларын эппиттэрэ.

Т.С. ЕГОРОВА, психолог, «Нам улдуһун дьахталлара чөл олох иһин» общественной хамсааһын чилиэнэ

Улуу Кыайы 65 сылынан

ААТЫРБЫТ ОБУРУОТЧУТ БАҢЫЛАЙ

Мин тойонум, эһээбит, хос эһээбит Замятин Василий Васильевич олобут оловун, үлэлэбит үлэтин кэпсизээн баҕарабын. Былыргыта Норуотунан Мүрүчүкү нэһилигэ аҕыһа уонна Балбаара Замятиннар дьаһаан дьаһаан аҕыһа буолуоттар. Олохтоох сэниэ баай ыалларга кыһынын сүөһү көрөн, сайынын оттоон-мастаан аһыыллара. Бэйэлэрэ бас билэр сүөһүлэрэ аста суоҕа. Алтата оҕоломмуттара бары төһүүтүрэр. Онтон бу дойдуга кини ыал буолан тулуйан олоһу суох дьон «дьол көрдөһө» хоту Булуҥна көспүтүрэр. Оно киирэн кыһынын бултан, сайынын балыктан уонна араас үлэһэ үлэлээн син ыал буолбуттара. Бастаан киириэхтэрин нөҕүө сылыгар 1918 сыллаахха олунньу 10 күнүгэр уол оҕо төрөөбүтэ, ону аҕата Баһылай дьон бэйэтин аатын биэрбитэ. 1924 с. Егор төрөөбүтэ.

Кэлин аҕалара ыарытыгар буолан уонна сэмбиэскэй былааска олох тупсан иһэрин истэри, онон 1932 с. Булуҥтан Намна көһөн кэллэр. Ол кэлин аҕалар ийэтэ ШКМ-на остуорастыыллар. Баһылай ити сыл 14 сааһыгар аан бастаан оскуолаҕа киирэр. 1934 с. аҕата ыалдьан өлөр, онон эһээбит оскуолатын үөрүүн тохтотор. Саас ийэтинэн икки быраатын илдьэ II Хомустаахха «Хатас» колхозка тахсан чилиэниэн киирэллэр. Онон 16 сааһыгар колхоз үлэһитэ буолар. Бастаан колхозка хонну араас үлэтигэр: сайын бурдук, от үлэтигэр, кыһынын отмас тийиитигэр, кэлин улаатан баран Ааллаах Үүн уонна Моой үрэх курдук ыраах сиригэ таһаҕас тийиитигэр хасты да атыннан бара сылдыбыта. Ити курдук үлэли сырыттабына биһиги дойдубутугар немецкэй фашизм сэриинэн саба түспүтэ. 1941 с. колхоз чулуу 10-тан

аҕа кыһынын сэрригэр барбытара. Инньэ гынан колхозка үлэһит илии тийибэт буолбута. Байаннай баһаанна буолан дьахтардыын-оҕолоун, кырдыаҕастыын-адэрдийин «Барыта фронтга!», «Барыта Кыайы туһугар!» дьон доронунан сыйнаһары-утуйары билбэккэ кытаанах үлэ саҕаламмыта.

1942 с. бэс ыйыгар 10-ча киһиэхэ, ол иһигэр Василий Васильевичка сэрригэр барар бэбиэскэ кэлбитэ. Дьоккуускай куоракка киириитин Булуҥ оройуонна Тиксиинэн, Дьаанынан таһаҕас тийиитигэр үлэ фронугар ытталлар.

Үлэ фронугар сулуспалыыр болдьоҕо бүтэн төһөнн кэлэн колхозугар үлэли сырыттабына 1943 с. бэс ыйыгар армияҕа иккинн ыһырыллар.

Нам оройуонун Граф Визэригиттэн «Коминтерн» борохотунан айанна турмууттара. Забайкальскай байаннай уокурка тийииттэрэ.

Даурия станциятыгар 4 ат соһор артиллерияҕа ездовойунан аһаммыта. Кини ол батареятынан Япония сэрриитигэр Хинган хайатын туоран, Хайлар куоракка тийибитэ. Хайлар, Мушден хайысхаларынан дьопуоннары утары сэррилэспитэ. 1946 с. күһүн дойдугар төһөнн кэлбитэ. Дойду сэррииттэн ылбыт алдыһытын-кээһинитин чөлүгэр түһэрэр күүстээх үлэһэ эрчимнээхтик ылсан үлэлэбитинэн барбыта. Ол курдук 1946 с. хонну биригэдириинэн үлэлэбитэ. 1950 сылтан сайынын оҕуруот биригэдэтин, кыһынын сүөһү биригэдириинэн 1952 с. диэри үлэлири. Оччолорго оройуон үрдүнэн оҕуруот аһын барытын кэриэтэ II Хому-

тэҕэ ыһаллара. 1951 с. оҕуруотчуттар өлгөм үүнүүнү ылбыттара. Ити сағана оҕуруокка ууну оҕуһунан баһан түүн куталлара, үөнүн илиинэн ичигэстииллэрэ уонна тээпкэлиллэрэ. Ити

курдук 7 сыл устата үлэ анал техниката суох илии күүһүнэн үлэлэбиттэрэ. 1957 с. анал техникалаах оҕуруот звенота тариллибитэ. Ол иһин үлэ түмүгэ тутта биллибитэ. I гааттан хаппыста орто үүнүүтэ 350 цн, помидор 120 цн буолбута. 1960-61 сс. хаппыста 1 га — 400 цн, сир оҕуруотун 1 га — 176 цн ылбыттара.

1969 с. республикаҕа маннай 2-с миэстэни ылбыттара. Василий Васильевич оҕуруот биригэдириинэн 1950 сылтан 1975 с. диэри тохтоло суох үрдүк көрдөрүүлээхтик үлэлэбитэ. 1975 сылтан 1995 с. диэри наставниктаабыта. Эңкилэ суох сыраалах үлэтин иһин 1966 с. «Бочу-

от Знага», 1973 с. «Октябрьскай революция» ордьаннарынан наҕараадалаабыта. Василий Васильевич оҕуруокка үлэлиригэр сүрдээх бэринилээх, саҕа уопуту табан туһанар этэ. Элбэх оҕо сайын үлэлир. Ону табан үлэлэтэр, сыйнаһар эбит. Оҕуруокка үлэлэбит оҕолор сайын үлэлиллэрин наһаа үчүгүйдик ахталлар, саныылар. Оҕолор хамнас аахсан үөрэбит ахан дэһэллэр. Оҕолор Василий Васильевич наһаа сымнаһас, сайаһас майгылаах этэ дииллэр. Биридэ да мөхпөт, наар сүбэлиир, кииригэтэн үлэлэтэр этэ дииллэр. Ол иһин туох баарбытынан түһүнэн кэбиһэр этибит дииллэр.

Василий Васильевич «Японияны Кыайыи иһин», кэлин Кыайыи 20, 30, 50 сыллары иһин, «Советскай Армия 50 сыла» мэтээллэрдээх, «Аҕа дойдуну көмүскүүр сэрри» II ст. ордьаннаах, «Албан аат» III ст. ордьаннаах. Нам улууһун бочуоттаах кинитэ, Саха республикатын тыа хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ. Элбэх грамота, үлэ махтала, ытылсакта туйгуна, быыбар комиссиятын председателэ, элбэх ыңырыга депутат, 50 сыл ыстаастаах коммунист этэ.

Василий Васильевич тулаайах хаалбыт балтын оҕотун Индеев Иван Афанасьевичи Уус-Алдан оройуонуттан аҕалан, иитэн, үөрэттэрэн ыал оҕорбута. Уола Иван СГУ СХФ бүтөрүн «Нам», «Комсомольскай» совхозтарга экономияһынан, кылаабынай экономияһынан үтүө суобастаахтык үлэлэбитэ. 5 оҕоломмота, 1997 с. оһолго өлбүтэ.

Эһээбит Василий Васильевич

кэргэнинэн, Варвара Николаевнаһын 50-тан тахса сыл биридэ зйэ-дэмнээхтик олоһуруттара. 5 сизиннээхтэр, 7 хос сизиннээхтэр. Биһиги эһээбитинэн, Василий Васильевичинэн кизн туттабыт, холобур огостобут. Эһээбит Василий Васильевич 87 сааһыгар 2005 с. ыалдьан өлбүтэ.

Кини аатын үйэтитэн 2008 с. олоһурут дьэтигэр II Хомустаахха мемориальнай дуоска ыйа-абыһыт уонна үлэлээбит сиригэр Тараҕай Бэскэ уулусса ааттаммыта. Маны таһынан 2005 с., 2009 с. II Хомустаах оскуолатын 2 выпускнигар стипендия аһа-абыһыт. Бу үлэ сағанан барыа, өйдүү-саныы сылдыһахпыт.

Н.В. ИНДЕЕВА,
киһитэ

Ананар хос эһээбэр, сэрри ветераньыгар Замятин Василий Васильевичка

УМУХОПУТ СУОҔА

Мин хос эһээм сэрригэ сылдыбыта, Кыайыи туһугар охсуспута. Эйэлээх олох туһугар Өстөөхтөрү кыайыта.

Элбэх мэтээллээх, уордьаннаах Сэррииттэн эргиллибитэ. Колхозка, совхозка үлэлээн, Биһиги туспутугар олоһубута.

Хорсун санаатын, үтүө майгытын, Биһиги өрүү саныи, Кизн тутта, махтаана сылдыһахпыт, Умухопунт суоҕа!

ИНДЕЕВА Сардаана,
Хамажатта орто оскуолатын 2-с кылааһын үөрэнээччитэ

1987 с. Намна «Росгазспецстрой» Намнааҕы учаастага тэриллэр. Манна ылыммыт дьыла-латыгар бэриниллээх үлэһит киһини, коммуниһы Тихонов А.А. начальнигынан аһыыллар. Эмиэ саҕа тэрилетэ тэриллээт, базатын огостуута, ханатыгыта. Эмиэ барытын сагаттан сағалааһын. Эмиэ суохтан баары оҕоруу. Угуйар уу көгүүтэ...

Биллэн турар, гаас түбүктээх үлэтэ дьыбэ-уокка киирэн, дьон үөрбүт-көппүт чоһулдуспут харахтарын көрүү, бу тустаах киһиэхэ улахан дьол. Бу дьол киһини сагаттан саға кэрдиискэ дабайарыгар улахан кынагы биэрэр, күүһүгэр күүс-күдэх эбэр, ханнык да ыарахаттары туоруурга көмөлөһөр.

Алексей Алексеевич түөрт оҕо амараһа ағата, кимнээх да бэриллибэт бизс кырачаан сизнэр күндү эһэлэр, туохха да тэһнээлээхтэр таптааллаах кэргэнэ. Кэргэнэ Нам талыы, мааны кыһа Эльвира Петровна дьин. Намна уһун сылларга оройуоннааҕы ЗАГС-ка үлэлэбитэ. Онон үлэли олоһон төһөлөөх эдэр дьонно олохто-рун түстээн, алҕаан ыал гынаттаабыта, кинилэри олох аартыгар сизтэн киллэрэн биэртэ буола.

Эдэр кыстаах уол 1959 с. Ньурбаҕа холбоһон ыал буолбуттара. Онтон ылата 37 сыл тухары, сааһынан истэхтигин аайы, бэйэ-бэйэлэрин ытыктаһыыла-ра улаатар, тапталлара өссө күүһүрэр.

Алексей Алексеевич Нам оройуонун тыатын хаһаайыстыбатын үлэтэ сайдарыгар уҕара-абат улахан кылаатын киллэри-стэ.

Киниэхэ уонна дьинэ кэргэ-нигэр өссө дьоллоох уһун олоһу, сылайбат-элэйбэт эрчимнээх үлэни бағарабын.

З.А. ТИХОНОВА
«Энсиэли», 1996 с., балаан ыһын 19 к.

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

Күннэтэ көрөр дьоммут

ОЛОХХО ТАРДЫҤЫ

Мин билиҥки көлүөнэҕэ, эдэр ычачакка анаан биир истинник саныыр, кини курдук үтүө майгылаах-сигилилээх буоларга өрүүтүн тардыһар киһини туһунан сүрүюохпун баҕарабын. Бағар, бу кини олоһуттан биир эмэ эдэр ыччат олоһун хайдах эрэ үчүгэй суолга аттаран дьоллоох буолаарай дьин.

Бүлүү куоратыгар 1935 сыллаахха ахсынны ый тостор тымнытыгар 25 саастаах эдэр, намчы дьахтар күн сиригэр үһүс оҕотун көрдөрбүтэ. Оҕо ытаан бэбээрбитэ, кини бу күн сиригэр баарын биллэрбитэ. Ағалара Өлөксөй бэйэм туйахпын хатардын дьин оҕотун Өлөксөй дьин сүрэхтиир, онон кыра киһи Тихонов Өлөксөй Өлөксөйөбүс дьин буолар. Ийэлээх ағата оҕолоро хайдах киһи буолан тахсарыгар тийибэттэхтэрэ, кини олоһун түстээбэттэхтэрэ. Сэрии кыһалжалаах сылларын кэнниттэн утуу-субуу ийэлээх ағата ыалдьан өлөллөр.

Ийэтэ Саня дьин Ньурба Мэҕдээк нэһилигэр Кукаакы дьин алааска олохтоох Евсеевтэр дьин орто кыанар ыал биир баар суох мааны кыстаара этэ. Кини 1946 с. баара-суоҕа 36 сааһыгар сылдьан, сэллик ыарыгытан өлөөхтүүр. Ағата Ньурба Малдыаҕар нэһилигин быстар дьаданы Тихоновтар дьин ыаллар оҕолоро эбит. Кини 1949 с. 49 сааһыгар гражданскай уонна Аҕа дойду сэриилэригэр сылдьан ылбыт баастарыттан, сүһүрэн өлөр.

Өлөксөй төрөппүтүрэр өлөллөрүгэр улахан эдьийэ 15-16-лаах, онтон эмдэй-сэмдэй сэттэ тулаайах оҕолор хаалаллар. Оҕолору интернаттынан, детдомунан тарҕаталлар. 10-лаах уол оҕо Куочай детдомугар киирэр. Кини оҕо сааһа төһө даҕаны сэрри хабьы сылларын ортотунан аастар, Өлөксөй уол кэрэҕэ, үчүгүгэ тардыһыыта сүр күүстээбэ.

Пионерскай, комсомольскай

сыллара ылыммыт соругун толорорго үөрэспиттэрэ. Онон үөрэбэр куһағана суохтук үөрэ-нэн, 1955 с. Ньурба интернаты-гар олоһон, орто оскуоланы бүтэрэр.

Кини кыратыттан тулаайах улаатан киһи кыһалжатын билэр, өйдүүр, сүрдээх аһыныһас, кыраҕа-кыамакка кыһамнылаах, эйбээс сыйһааннаах буолан ханна да сырыттын дьонтон ханан да сирдэрбэт, этэргэ дылы «норуот киһитэ» буола улааппыта.

Ус сыл армияҕа ситэн-хотон, буһан-хатан кэлэн баран, Алданнааҕы Горнай техникумга туттарсан киирэн эмиэ ситиһи-илээхтик үөрэнэр. Алданҕа үөрэнэр сылларыгар кини боксанаан дьарыктанан техникумун чизин көмүскүү республиканскай күрэхтэһиһилэргэ хаста да кыттан турар.

1962 с. Алданнааҕы хайа техникумун бүтэрэн, техник-элек-тромеханик идэтин ылан, Сан-гаар шахтатыгар үлэлиригэ ана-нар. Бу шахтаҕа кини олоһун, эдэр сааһын саамай үчүгэй сыл-ларын ыттар. Манна 10-ча сыл үлэлиригэр туох баар билиитин-көрүүтүн, кыһамнытын ууран туран үлэлэбитэ. Тым-ныы кыһыннаах Саха сирин дьоно кыһыҥы тымныыны билбэккэ сылаастык, итиитик олоһорун туһугар төһөлөөх таас чоҕо кини салайытынан хостоммута аата-ахсаана биллибэт. Өлөксөй уол аны Алексей Алек-сеевич дьин ааттанар буолбута. Бу Сангаардааҕы шахтаҕа үлэ-лиир кэмигэр, үлэни сатаан ат-таран туруорар, салайар, дьин-нээх салайааччы быһыытынан буһан-хатан тахсарыгар чизин-нэй, сүрэхтээх, ханнык да үлэт-тэн куттаммат эдэр киһиэхэ шахта ыараһыаннаһата ум-нуллубат суолу-ийи хааллар-быта. Кини партияҕа киирбитэ уонна үчүгэй үлэтинэн Сангаар-

дааҕы шахта ыараһыанна-тын Бочуотунай Кинигэтигэр киллэриллэбитэ.

Онтон 1971 с. кэргэнин дой-дугуттар Намна көһөн кэллэр. Манна кэлэн Намнааҕы энерго-надзорга начальнигынан ананан үлэлиир.

1982 с. Намна оройуон салал-татын иннигэр тыа хаһаайысты-батын ыарахан үлэтин чэпчэ-тэр, тупсарар сорук турбута. Онон Намна совхозтары меха-низациялаһыҥна, электрофи-кациялаһыҥна күүстээх-тэ-тимнээх үлэ барыахтааҕа. Бу сылга Намна Дьоккуускайдааҕы «Сельхозэнерго» холбоһуҕа тэ-риллэр. Манна директорунан Тихонов А.А. аһыыллар.

Бастакы тэрилетэ үлэтэ тэ-риллээтэ, биллэн турар, улахан тэрээһиннээх үлэни эрэйэрэ. Онтон чағыйбакка Алексей Алексеевич ылыннан, суохтан баары онорон, сөптөөх специ-алистары, үлэһиттэри талан ылан, кылгас кэмнэ, улахан да-лааһыннаах үлэлээх тэрилтэҕэ кубулутар. Хамажатта, Хатын Арыы, I Хомустаах у.о.д. нэһи-ликтэр совхозтарыгар уот таг-тарыыта тэтимнээхтик барар. Аны совхозтарга ферма үлэтин чэпчэтэр сылтан хотонорго электричество тардан, уотунан ититиллэр билииттэр, уула-рын сылытар прибордары онорон киллэрэннэр дьон-сэр-гэ улахан махталын ыалаллар. Онук новаторскай хамсааһыны республикаҕа бастакынан олох-тооннор, аны кинилэргэ атын оройуоннартан уопут ыла кэлэн баран бэйэлэрин үлэлэригэр кизнэтик туһанар буолбуттара.

Бу сельхозэнергоҕа үлэли ил сылдьан эдэр ыччаты кытта таба үлэлири. Кини начальник эрэ быһыытынан буолбакка, кинилэргэ аҕа, убай быһыыты-нан сыйһааннаһара. Элбэх эдэр ыччаты Намнааҕы СПТУ-нан,

Читанан, Иркутскайынан үөрэттэрэн, анал орто уонна үрдүк үөрэхтээх электрик-ин-женер идэтин баһылаппыта. Хоннохтоохтук үлэтин ыттар-га быһаарынан таас дьийэтин хонтуоратын, үлэһиттэр олоһор таас дьийэлэрин тутуутун саға-лаабыта.

Алексей Алексеевич оҕолор оскуолаттан сөптөөх идэ ылан тахсалларыгар, инники олохто-ругар туһалаах буоларыгар На-мнааҕы 2-с оскуола директорун Петров В.Н. кытта дуоғабарда-нан улахан кылаас оҕолоругар электрик идэтин биэрэргэ икки сыллаах курс ытан үөрэттэрэн таһаарарга үлэлэспитэ. Элек-трик курсугар 9-10-с кылаас оҕолоро үөрэнэн үһүс разрядта-ах электрик идэтин ылан, оску-ола кэнниттэн элбэх оҕо кини тэрилтэтигэр үлэли кэлбиттэ-рэ уонна бу идэлэринэн үрдэ-тинэ элбэх оҕо үрдүк үөрэххэ бар-рарга путевка ылбыттара. Сити курдук Алексей Алексеевич күннээҕинэн эрэ олоһорко, ин-ники олоһу өтө көрөн, элбэх эдэр ыччакка суолларын арыян би-лигин кинилэртэн истин махта-лы ылан ылар.

Дьоккуускайдааҕы «Сельхо-зэнерго» Нам оройуонугар бизс сыл ситиһиһилээхтик үлэлэби-тэ.

Бу тэрилтэ тэриллээтэ, үлэтэ республика бары мунук-тарыгар тийэ биллиитэ, дала-аһыннаахтык барыыта бу Алек-сей Алексеевич төрөппүт оҕотун иитэн, үөрэтэн-такайан, бүөбөйдээн таһаарытыгар тэ-нээбэ. Бу тэрилтэни тэрийэри-гэр, аҕагар туруорарыгар төһөлөөх ыарахан-чэпчэки күннэр киниэхэ кэлэн ааспыт-тарын киһи ааған сиппэт. Ол да буоллар Алексей Алексеевич ылыммыт сылын-соругун хай-аан да толорорго дуулуһар буо-лан ыарахаттаран чағыйбакка сылын ситтэбэ.

**ТЕХНИКА ОГОРОН
ТАҔААРЫТЫН ҮРДЭТИЭБИН!**

«Комсомольскэй» совхоз «Олимпиада» автоколоннаһын суоппардарын оройун совхозтарын бары суоппардарыгар социалистическай куоталаһыга

ЫҢЫРЫЫЛАРА

с нятилетка бастагы сылыгар биһиги автоколоннабыт былаанын 198%-на тиэрдибит. Пятилетка иккис сылыгар кирбии 180%-на тийибит. Итинэн пятилетка икки бастагы сылыгар үс сыллаах былааммытын толорору ситистибит. Автоколонна 5 суоппара тус бэйэлэрин былааннарын бары аһардылар. Совхозка бу автоколонна тэриллиэн иннинэ суоппардар огорон таһаарыылара намыһах этэ. Биһиги коллектив тэрийэн үлэлиэхпиттэн техника огорон таһаарыыта биллэрдик улаатта.

Автоколонна салайааччыта Д.А. Семенов, оройуон урукку чемпион суоппардара И.В. Охлопков, И.И. Николаев уонна Г.С. Охлопков ММЗ-554 самосвалынан үлэлиллэр. Оройуон урукку чемпион суоппара И.В. Первалов ММЗ-554 бензовоз уруулугар олорор.

Пятилетка үһүс, сүрүн сылыгар үлэ уопутун, производство дүссипилинэтин салгыы бөбөрөгөн техника огорон таһаарыытын үрдэтэри ситиһиэхпит. Ол курдук, 3 ММЗ-554 самосвалынан 600 тыһ. тонна-километры огороохпут. Онтон 2 спецмассына 300 тыһ. тонна-километры огороого быһаарыннылар. Итини сэргэ уматыгы 1%-тан итэҕэһэ суох кэмчилиэхпит.

Сайынгы ыйдарга тутуу матырыйаалын тизийиэ, сиһилэни угууга уонна хомуур үлэлэригэр актыбынай кыттыны ылаахпыт. Туорактаах культураны хомуйууга автоколоннаттан 1 суоппары комбайн штурвалыгар ытыахпыт. Сайын ахсын сайылыктартан үтү собуотугар үтү тизийиэ үгүс күчүмэҕэйдэр тахсааччылар. Ону суох огорор сыалтан автоколонна салайааччыта Д.А. Семенов массынатын үтү таһар массынаһа уларыта тутуоҕа.

Тыа хаһаайыстыбатын салгыы өрө көтөҕүүгэ техниканы көдүүстээхтик үлэлиэтигэ биһиги, суоппардар, үлэбит улахан эппиэтинэни ылар. Ити эппиэтинэни чиэстээхтик толорорго социалистическай куоталаһы биһир сүрүн быһаарар миэстэни ылаахтаах. Ол иннитэн оройуон совхозтарыгар үлэлиир бары суоппардары пятилетка үһүс, сүрүн сылын былаанын толорор уонна аһары толорор туһугар социалистическай куоталаһыга киирэрэгэ ыгырабыт.

Ыҥырыы автоколонна суоппардарын муньахтарынан ылылынна
(«Ленин суола», 1983 с., олуньу 19 к.)

ҮТӨ БАЧЫЫМ КӨТӨХПҮТТЭРЭ

«Техника огорон таһаарыытын үрдэтиэбин» дии «Комсомольскэй» совхоз «Олимпиада» автоколоннаһын суоппардара оройуон совхозтарын бары суоппардарын социалистическай куоталаһыга ыгырыыла тустаах бириэмэтигэр, онтон да кэлинги кэмнэргэ бары механизатордар ортолоругар кизэн биһирэбили, үлэҕэ өрө күүрүүнү, үтүө сыһыаны, улахан хамсааһыны таһаарыт ыгырыы этэ.

Пятилеткатаагы, сыллаағы былааннарын хасты да бу к аһары толортуулар совхоз бары үлэлэригэр. Золотинкатын комбикорм таһытыгар, Кангаластан таас чох, Покровскытан тутуу матырыяаалын тизийиэ. Саасыкы ыһыыга, фермалартан үтү таһыыга, техника уматыгын тизийиэ, кыһынны уу баһытыгар бэйэлэрин тустаах техникаларынан, инициатива таһааран үлэлиллэр. Кинилэр бачыымнарын өйөөн эдэр суоппардар «Энсияли» дии автоколонналар убайдарын холбурдарынан үрдүк таһаарылаахтык үлэлэһиттэрэ.

«Комсомольскэй» совхоз үлэтигэр-хамнаһыгар, оловор-дьаһагар умнууллубат үтүө холбууу хаалларбыт «Олимпиада» суоппардарын автоколонна тэриллибит 30 сыллаах үбүлүйдэринэн ис сүрэхтэн эрдэлибин. Билигин да үлэли сылдыр уолаттарга үлэлэригэр ситиһини, сокуоннай сынныланга олорооччуларга кытаанах доруобуйаны, үһүн дьоллоох олоғу баҕарабын. Билигин олоххо эһигини күннэтэ көрсөрбүттэн үөрэбин, дуоһуабын.

М.С. БАИШЕВ,
1979-1982 сс. «Комсомольскэй» совхоз директора

ҮЛЭБЭ, КҮРЭХХЭ КӨБҮЛЭЭЧЧИ

Совхоз бастың суоппара Иван Николаев 11-с пятилетка былаанын 2,5 сылынан толорбута. Пятилетка сылларыгар оройуонна биһирдэ, совхозугар үстэ чемпион-суоппар үрдүк аатын сүкпүтэ. 1980 с. 438017 тонна-километры огорбута уонна ССРС НХБС боруонса мэтээлинэн наҕараадалаабыта. 1980 с. лээх суоппара И.И. Николаев Москвадагы туристы-Онтон кэлэн баран биллэх автоколоннаһын «Олимпиада» дии колоннаһа үлэлиир суоппардара Охлопков Семенов Д.А., Охлопков И.И. «Олимпиада» путтара. Автоколонна даһын 3,5 сылынан ситиһитэ.

Николаев И.И. автопаркада завгарынан аһаммыта. Онтон ыла эдэрдэргэ наставник, сүбэһит быһытынан сылдыр. Сельсовет депутатынан, совхоз парткомун чилиэнинэн талыллан үгүс өрүттээх үлэни ытар. Автопаркада «Олимпиада» таһынан эмиэ 5 киһилээх «Энсияли» автоколонна тэриллиэн социалистическайды куоталаһан үлэлиллэр. 11 ый түмүгүнэн 704509 тонна-километры огорон былаанын 135% толорбут «Олимпиада» автоколонна бастаан иһэр. 5 киһилээх автколоннаһы ССКП чилиэнэ Семенов Д.А. салайар.

Охлопков Г.С. старшайдаах «Энсияли» автоколонна 501260 тонна-километры огорон соруудаһын 103% ситистэ. Биһирдиэлэн суоппардартан Первалов И.В., Семенов Д.А. (иккиэн «Олимпиадалар») былааннарын 162-157, онтон Полищиков И.И. («Энсияли») 122% толорон бастың көрдөрүүлэннилэр. Автопарка бастың суоппардара Семенов Д.А., Первалов И.В. («Олимпиадалар»), Москвитин Н.П. («Энсияли») сыллаағы былааннарын 4 сыл 8 ыйынан 139-134-140% ситистилэр. «Комсомольскэй» совхоз автопаркатын үрдүк көрдөрүүлээх үлэтигэр завгар, коммунист И.И. Николаев киллэрбит кылаата кырата суох. «Комсомольскэй» совхоз коммунистара биһир санаанан И.И. Николаевы 27-с оройуоннаағы партиянай конференцияда делегатынан таллылар.

В. СЫРОМЯТНИКОВ,
«Ленин суола», 1985 с., ахсынньы 7 к.

**БАЧЫЫМЫТЫН
ӨЙӨӨБҮТТЭРЭ**

Саҕа, аһыах сыллаағыта киллэбит, эт-үүт туттарытынан дьарыктанар «Комсомольскэй» совхозка массынанан таһаарыт таһы биһир сүрүн оруолу ыла. Ол курдук уунан хааччыһы, ыама тынан үтүүтү заводка туттары, совхоз котельнайдарыгар таас чох тизиллэтэ, сүрүн эбии аһылык комбикорм Золотинкатын кэлитэ ГАЗ-53 уонна ЗИЛ-ММЗ мааркалаах массыналарын толорулар. Таһаарыт тизийитигэр оройуонунан үрдүк көрдөрүүлээх суоппардар Иван Первалов II Хомустаахтан, Иван Николаев, Дмитрий Семенов, Афанасий Бурнашев Хамажатта отделениеттан, Иван Охлопков «Нам» совхоз техникаттан бары совхоз киин отделениеларыгар мустубуттара.

1979 с. түмүгүнэн бастың көрдөрүүлээх үлэтин иһин Иван Николаев 1980 с. Москвада буолбут олимпийскай оонньууларга барарга путевканы наҕараадалаабыта. Бу дьыл Иван Николаев көбүлээһининэн «Олимпиада» дии 5 ЗИЛ массыналар автоколонна тэриллибитэ. Салайааччынан Дмитрий Семенов буолбута. Үлэ көрдөрүүтүн өссө тупсарарга массыналар бары автоприцеп соһоллоро ирдэниллибитэ. Бу кэмгэ ЗИЛ-ММЗ-555 мааркалаах автоколонна базатыгар бэйэ оһоһуута прицеп олус туһаалаах этэ. Массыналар бары прицептанан үлэ көрдөрүүтэ өссө тупсубута, республика таһымыгар тахсыбытыт. Республикада үрдүк көрдөрүүлээх Уус-Алдан оройуонун партизан Заболоцкай аатынан совхоз «Айан» автоколоннаһын социалистическай куоталаһыга ыгыран хас да сыл кыайыбытыт.

Совхозпут иһигэр кыһынгы кэмгэ ферма уу баһыыга, сайынны сайылыктан ыамагынан үтүүтү мококсоводка тизийиэ автоколонна суоппардара кытта үлэлэһэллэр. Кэники сылларга «Олимпиада» автоколонна суоппардарын үлэлиир холбур оғостон совхозка үрдүк көрдөрүүлээх эдэр суоппардар

В.В. КАНАЕВ,
«Комсомольскэй» совхоз кылаабынай инженерэ

**СОВХОЗ
ЧЕМПИОНА**

Семенов Дмитрий Афанасьевич 1972 с. куораттаагы автооскуоланы бүтэрэн «Нам» совхозка үлэлэһитэ, онтон 1976 с. «Комсомольскэй» совхозка үлэли кэлбитэ. 1976 с. «Социалистическай куоталаһы кыайылааҕа» бэлиэнэн наараадалаабыта, 1977 с. соцкуоталаһы чемпионы. 1977 с. үрдүк профессиональной маастарыстыбатын уонна туйгун хаачыстыбалаах үлэтин иһин «Мастер-умелец» значогуна бэлиэтэммитэ. 1977 с. «Бастың эдэр механизатор» куоталаһы кыайылааҕа. Комсомол 60 сылынан соцкуоталаһы былааннарын толорууга үрдүк көрдөрүүлэри иһин Саха АССР комсомолун обкомун Бочуотуннай грамотатынан наҕараадалаабыта. 1978 с. пятилетка 3 сылын бөддьүтүн иннинэ толоруу иһин ССКП Намнаағы райкомун бюротун Бочуотун дуоскатыгар таһаарыларын туһунан сибидиэтэлиститэ ылыта. «Комсомольскэй» совхоз хас да

төгүллээх чемпион суоппара. 1978, 1979, 1984 сс. Коммунистическай Үлэ ударнига. 2010 с. СР Тьатын хаһаайыстыбатын министрствотын үрүн көмүс бэлиэлээх Бочуотуннай грамотатынан наҕараадалаабыта. Д.А. Семенов 32 кг ыйааһыннаах гирэни көтөҕүүгэ оройуон уонна совхоз 6 төгүллээх чемпионы. 2009 с. киниэхэ «Үлэ ветерана» аат ингэриллибитэ.

**БАСТЫҢ
СУОППАРБЫТ**

Иван Васильевич Охлопков 1952 с. балаһан ыйын 10 күнүгэр Никольскай нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Хамажатта орто оскулатын бүтэрбитэ. Оскуола кэһне СПТУ-2, онтон Дьокуускайга автооскуола үөрэммитэ. Советскай Армия кэккэтигэр сулууспалаабыта. Армия кэһнигэ «Сельхозтехника» суоппарынан үлэлэһитэ. Онтон ыама ыйыгар саҕа тэриллибит «Комсомольскэй» совхозка суоппарынан үлэли кэлбитэ. 1992 с. республикада биһир бастагынан «Сайылык» дии анал баһынай хаһаайыстыбаны тэрийбитэ. Бу хаһаайыстыба бүгүн күнүгэ диири ситиһилээхтик үлэлиир. Иван Васильевич үтүүтү собастаах үлэтин иһин элбэх Махтал суруктарынан, Бочуотуннай грамоталарынан наҕараадалаабыта. 1979, 1981, 1983, 1984 сс. киниэхэ «Совхоз чемпионы» дии аат ингэриллибитэ. 1981 с. оройуон чемпионын үрдүк аатын ылыта. 1981 с. 443000 тонна-километр огорбутун иһин Иван Васильевич «Рекордсмен ХХ века — лучший водитель по перевозке грузов» дии сибидиэтэлиститэ ылыта. 2000 с. 316 центнер хортуопшуй хомуйбутун иһин «Рекордсмен ХХ века — лучший по выращиванию картофеля по голландской технологии» сибидиэтэлиститэ хаһаайыныан буолбута. «М.К. Аммосов 100 сыла» мэтээлинэн, «Ударник пятилетки» бэлиэнэн, Дьокуускай куорат мэриятын Бочуотуннай грамотатынан наҕараадалаабыта.

1999 с. СР президенин Ыйааһын «Сайылык» баһынай хаһаайыстыба үлэҕэ үрдүк ситиһилэрин иһин базовай баһынай хаһаайыстыба буоларын туоһулуур сибидиэтэлиститэ туттарылыбыта. 2000 с. хаһаайыстыба СР президенин Граны ылыта. Маны таһынан хаһаайыстыба РҒ тыа хаһаайыстыбатын министрин, СР президенин Бочуотуннай грамоталара бэриллибиттэрэ. СР тыа хаһаайыстыбатын министрствоты III степеннээх дипломуна наҕараадалаабыта. 2005, 2006 сс. И.В. Охлопков Саха республикатын меценаттарын уонна погачителлэрин кыһыл көмүс кинигэтигэр киллэриллибитэ. 2007 с. Иван Васильевичка Саха республикатын тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ аат ингэриллибитэ.

Иван Васильевич Охлопков 1952 с. балаһан ыйын 10 күнүгэр Никольскай нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Хамажатта орто оскулатын бүтэрбитэ. Оскуола кэһне СПТУ-2, онтон Дьокуускайга автооскуола үөрэммитэ. Советскай Армия кэккэтигэр сулууспалаабыта. Армия кэһнигэ «Сельхозтехника» суоппарынан үлэлэһитэ. Онтон ыама ыйыгар саҕа тэриллибит «Комсомольскэй» совхозка суоппарынан үлэли кэлбитэ. 1992 с. республикада биһир бастагынан «Сайылык» дии анал баһынай хаһаайыстыбаны тэрийбитэ. Бу хаһаайыстыба бүгүн күнүгэ диири ситиһилээхтик үлэлиир. Иван Васильевич үтүүтү собастаах үлэтин иһин элбэх Махтал суруктарынан, Бочуотуннай грамоталарынан наҕараадалаабыта. 1979, 1981, 1983, 1984 сс. киниэхэ «Совхоз чемпионы» дии аат ингэриллибитэ. 1981 с. оройуон чемпионын үрдүк аатын ылыта. 1981 с. 443000 тонна-километр огорбутун иһин Иван Васильевич «Рекордсмен ХХ века — лучший водитель по перевозке грузов» дии сибидиэтэлиститэ ылыта. 2000 с. 316 центнер хортуопшуй хомуйбутун иһин «Рекордсмен ХХ века — лучший по выращиванию картофеля по голландской технологии» сибидиэтэлиститэ хаһаайыныан буолбута. «М.К. Аммосов 100 сыла» мэтээлинэн, «Ударник пятилетки» бэлиэнэн, Дьокуускай куорат мэриятын Бочуотуннай грамотатынан наҕараадалаабыта.

«Комсомольскэй» совхозка оройуонна биллэр, бастың суоппардар үлэлиллэр. Урукку оройуон чемпион-суоппардара Иван Первалов, Иван Николаев, Иван Охлопков 1977 с. улахан массыналар хаһаайыныанын буолбуттара. 4 сыл иһигэр совхозка 5 ЗИЛ-ММЗ-554 мааркалаах массына кэлбитэ. Уолаттар үөрүүлэрэ улааштыа, ыраах да, чугас да рейстэргэ биһиргэ сылда салгылар. Бу сылдьан кинилэр бары сүбэнэн бэйэ-бэйэлэригэр көмөлөһөн үлэлэһин ордук таһаарылаах буоларын өйдөөбүттэрэ. 1980 с. совхоз чулуу суоппара И. Николаев олимпийскай оонньууну астына көрбүтэ. Дойдугар кэлэн дьонугар-сэргэтигэр көрбүтүн-билбитин сийили кэспэбитэ. Иван Николаев автоколоннаһы «Олимпиада» дии ааттырга этии киллэрбитин бука бары биһир санаанан өйөөбүттэрэ. Ол курдук ити сыл «Олимпиада» автоколоннада Дмитрий Семенов, Иван Николаев, Иван Первалов, Иван Охлопков уонна Афанасий Бурнашев үлэлэһиттэрэ.

Ити кэмтэн ыла автоколонна суоппардара аһарда таһаарытынан мунурдамматтар. Совхоз ыарахан үлэлээх учаастагар бэйэлэрин кыахтарын толору туһанан көмөлөһөлөр.
«Ленин суола», 1983 с., муус устар 12 к.
(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

**БЭРКЭ ТАПСАН
ҮЛЭЛЭБИТИМ**

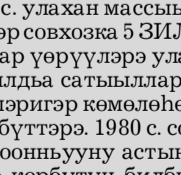
1972 с. куоракка автооскуола үөрэнэн суоппар буолбутум уонна тутта Хамажаттар тахсан ГАЗ-51 водовозка үлэлэһитим. Ол саҕана Хамажатта «Нам» совхоз отделениета этэ. Кыһынны фермаларга, сайынны сайылыктарга уонна нэһилиэннээх уу таһарым. Онтон ГАЗ-53 бортовойга уонна бензовозка үлэли сылдыбытыт. Бортовойга сылдьан управлюющий дьаһаалын үлэлигин, отгурба, сямэ таһыты, от-мас тизийиитэ. Ол быыһыгар тойону да таһаарыт, балыһаҕа ыамаһаҕа да илдьэ биһир. «Комсомольскэй» совхоз буолбутун кэһне Бочкарев В.М. директорга УАЗ-469 массынаһа үс сыл үлэлэһитим. Владимир Михайлович сытыары-сымнаһа майгылаах буолан, бэркэ тапсан сылдыбытыт. 1980 с. сааһыгар Большой Невертэн ГАЗ-66 массына перегоннаан аҕалдытыт. Ол массыныан кэбэйилэри кытта атаһар буолбуттара ЗИЛ-554 самосвалга. Инньэ тынан М.С. Баишевтың бараммыт самосвал аҕалдытыт. Онтон ыла самосвалга үлэлэһитим. «Олимпиада» автоколонна тэриллибитигэр онно ылытытара.

А.М. БУРНАШЕВ

**БИИР ДА
АВАРИЯТА СУОХ**

Первалов Иван Васильевич 1947 с. II Хомустаах нэһилиэгэр төрөөбүтэ. 1967 с. Граф Бизреҕиизэи СПТУ-2 үөрэнэн суоппар идэтин ылан комсомольскэй путевканын совхозка үлэли тахсар. Онтон ыла 24 сыл колхозка, совхозка үлэлэһитэ. Онтон салгыы күн бүгүнүгэр дьылы предприниматель суоппар быһытынан үлэли сылдыр. Суоппарын ыстааһа 43 сыл. Тыа сириң суоппарын түбүктээх үлэтин биһир да аварията суох үрдүк таһаарылаахтык үлэлээн кэллэ. 8 сыл бензовозка, 2 сыл мококсовозка, 10 сыл водовозка, ыраах рейстэргэ таһаарыт таһаарыт үтүө собастаахтык үлэлээн дьон-сэргэ махталын элбэхтик ылыта. Ол туоһуна 7 араас таһымнаах чемпион лиэнтэлэрэ, 9 төгүл социалистическай куоталаһы кыайылааҕа бэлиэлэр буолаллар. Грамоталарын, дипломнарын аһар сиппэкиң.

Үтүө үлэһиккэ, амарах аһаҕа, үтүө эһөөҕө сирдээҕи бары үтүөлэри баҕарабын.
Е.П. ГУЛЯЕВА

«ОЛИМПИАДА» – АЙАН СУОЛУГАР

«Комсомольскэй» совхозка оройуонна биллэр, бастың суоппардар үлэлиллэр. Урукку оройуон чемпион-суоппардара Иван Первалов, Иван Николаев, Иван Охлопков 1977 с. улахан массыналар хаһаайыныанын буолбуттара. 4 сыл иһигэр совхозка 5 ЗИЛ-ММЗ-554 мааркалаах массына кэлбитэ. Уолаттар үөрүүлэрэ улааштыа, ыраах да, чугас да рейстэргэ биһиргэ сылда салгылар. Бу сылдьан кинилэр бары сүбэнэн бэйэ-бэйэлэригэр көмөлөһөн үлэлэһин ордук таһаарылаах буоларын өйдөөбүттэрэ. 1980 с. совхоз чулуу суоппара И. Николаев олимпийскай оонньууну астына көрбүтэ. Дойдугар кэлэн дьонугар-сэргэтигэр көрбүтүн-билбитин сийили кэспэбитэ. Иван Николаев автоколоннаһы «Олимпиада» дии ааттырга этии киллэрбитин бука бары биһир санаанан өйөөбүттэрэ. Ол курдук ити сыл «Олимпиада» автоколоннада Дмитрий Семенов, Иван Николаев, Иван Первалов, Иван Охлопков уонна Афанасий Бурнашев үлэлэһиттэрэ.

Понедельник, 27 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.10 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!
10.50 ЖКХ
12.20 Модный приговор
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Хочу знать
16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.00 Давай поженемся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Побег»
22.30 Д/ф «Всегда Ваш, товарищ Сухов»
23.50 На ночь глядя
00.50 Х/ф «Быстрый и мертвый»
02.50 Х/ф «После дождя»

Вторник, 28 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.10 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!
10.50 ЖКХ
12.20 Модный приговор
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Хочу знать
16.50 «Обручальное кольцо»
18.20 Т/с «След»
19.00 Давай поженемся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Побег»
23.50 На ночь глядя
00.50 Х/ф «Поезд с деньгами»
02.50 Х/ф «Лето белой

воды»

Среда, 29 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.10 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!
10.50 ЖКХ
12.20 Модный приговор
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Хочу знать
16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.00 Давай поженемся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Побег»
23.50 На ночь глядя
00.50 Х/ф «Маленький Никола»
02.30 Х/ф «Побег невозможен»

Четверг, 30 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.10 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!
10.50 ЖКХ
12.20 Модный приговор
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Хочу знать
16.50 «Обручальное кольцо»
18.20 Т/с «След»
19.00 Давай поженемся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Побег»
23.50 На ночь глядя
00.50 Х/ф «Быстрый и мертвый»
02.50 Х/ф «После дождя»

Пятница, 31 декабря

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
09.10 Контрольная закупка
09.40 Жить здорово!
10.50 ЖКХ
12.20 Модный приговор
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Хочу знать
16.50 «Обручальное кольцо»
18.20 Т/с «След»
19.00 Давай поженемся!
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Побег»
23.50 На ночь глядя
00.50 Х/ф «Поезд с деньгами»
02.50 Х/ф «Лето белой

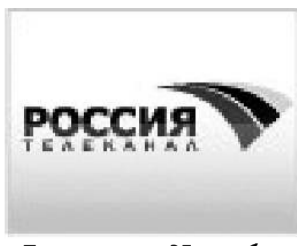
18.20 Х/ф «Ирония судьбы, или С легким паром!»
21.30, 00.00 Оливье-шоу. Новогодняя ночь 2011 на Первом
23.55 Новогоднее обращение Президента Российской Федерации Д.А. Медведева
02.00 Дискотека 80-х

Суббота, 1 января

06.30 Две звезды. Лучшее
09.00, 12.00 Новости
09.05 Х/ф «Ирония судьбы, или С легким паром!»
12.10 Х/ф «Иван Васильевич меняет профессию»
13.40 Анимационный фильм «Ледниковый период - 3: Эра динозавров»
15.20 Х/ф «Золушка»
16.40 20 лучших песен 2010 года
19.00 Х/ф «Ирония судьбы. Продолжение»
21.00 Большая разница. Новогодний выпуск
22.30 Х/ф «О чем говорят мужчины»
00.00 Супердискотека 90-х
01.50 Х/ф «Девушка моих кошмаров»
03.40 Х/ф «На обочине»

Воскресенье, 2 января

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Загадай желание»
07.40 Анимационный фильм «Микки: Однажды под Рождество»
08.40 Анимационный фильм «С Рождеством, от всего сердца!»
09.40 Анимационный фильм «Секретная служба Санты»
10.10 На следующий день
12.10 Анимационный фильм «Рататуй»
14.10 Т/с «Гаражи»
16.20 Х/ф «Алиса в стране чудес»
18.20 Лед и пламень
21.00 Время
21.15 Х/ф «Мужчина в моей голове»
23.30 Х/ф «Три икса - 2: Новый уровень»
01.20 Х/ф «Анаконда»
03.00 Х/ф «Приключения «Посейдона»
04.50 Д/ф «Белка, Стрелка и другие...»

Понедельник, 27 декабря

05.00 Утро России
09.05 Ко дню спасателя Российской Федерации. «Мужская работа»
10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 «Маршрут милосердия»
12.50 Настоящая жизнь
13.45 Дежурная часть
14.50 «Кулагин и партнеры»
16.50 Т/с «Слово женщине»
17.55 Т/с «Ефросинья»
18.55 Т/с «Институт благородных девиц»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Классные мужики»
23.45 Городок
00.45 Вести+

Вторник, 28 декабря

05.00 Утро России
09.05 Д/ф «Пустите детей приходите ко Мне...»
10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 «Маршрут милосердия»
12.50 Настоящая жизнь
13.45 Дежурная часть
14.50 «Кулагин и партнеры»
16.50 Т/с «Слово женщине»
17.55 Ко дню спасателя Российской Федерации. Праздничный концерт
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Классные мужики»
23.50 Вести+

Среда, 29 декабря

05.00 Утро России
09.05 Д/ф «Моя прекрасная леди. Татьяна Шмыга»

10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 «Маршрут милосердия»
12.50 Настоящая жизнь
13.45 Дежурная часть
14.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
16.50 Т/с «Слово женщине»
17.55 Т/с «Ефросинья»
18.55 Т/с «Институт благородных девиц»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Классные мужики»
22.55 Х/ф «Девять признаков измены»
00.50 Вести+

Четверг, 30 декабря

05.00 Утро России
09.05 Д/ф «Её ледовое Величество. Елена Чайковская»
10.00 О самом главном
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Маршрут милосердия»
12.50 Настоящая жизнь
13.45 Дежурная часть
14.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
16.50 Т/с «Слово женщине»
17.55 Т/с «Ефросинья»
18.55 Т/с «Институт благородных девиц»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Классные мужики»
23.45 Городок
00.45 Вести+

Пятница, 1 января

06.15 Х/ф «Чародеи»
08.55 Мультфильм
09.50 Х/ф «Карнавальная ночь»
11.05, 20.20 Х/ф «Морозко»
12.35, 14.20 Лучшие песни 2010. Праздничный концерт из Государственного Кремлевского дворца
14.00 Вести
14.55 Юмор года

17.20 Х/ф «Джентльмены удачи»
18.55 Х/ф «Кавказская пленница, или Новые приключения Шурика»
22.05 Новогодний парад звезд
23.55 Новогоднее обращение Президента Российской Федерации Д.А. Медведева
00.00 Новогодний голубой огонек-2011
03.10 Большая новогодняя дискотека

Суббота, 1 января

05.45 Лучшие песни. Праздничный концерт из Государственного Кремлевского дворца
07.40 Мультфильм
08.00 Х/ф «Карнавальная ночь»
09.25 Х/ф «Укрощение строптивого»
11.00 Х/ф «Джентльмены удачи»
12.35 Х/ф «Кавказская пленница, или Новые приключения Шурика»
14.00 Вести
14.10 Х/ф «Невероятные приключения итальянцев в России»
16.00 Песня года
18.50 Юмор года
21.15 Добрый вечер с Максимом
22.30 Новогодние сваты
00.20 Х/ф «300 спартанцев»
02.20 Х/ф «Новогодняя засада»
03.55 Х/ф «Стреляй немедленно!»

Воскресенье, 2 января

05.30 Мультфильм
06.30 Х/ф «Отпуск за свой счет»
09.00 Х/ф «Невероятные приключения итальянцев в России»
10.55 Короли льда. Шоу Евгения Плющенко
12.15, 14.10 Х/ф «Доярка из Хацапетовки»
14.00, 20.00 Вести
15.55 Песня года
19.05, 20.20 Юмор года
21.30 Добрый вечер с Максимом
22.50 Х/ф «Отдамся в хорошие руки»
00.50 Х/ф «Троя»

Понедельник, 27 декабря

11.00 Все включено
15.00, 18.15, 23.15, 04.40, 06.55 Вести-Спорт
15.10 Вести-Спорт. Местное время
15.20, 16.55, 07.40 Моя планета
16.20, 07.10 Наука 2.0
17.45 Рыбалка с Радзиевским
18.00, 23.00, 04.25 Вести.ru
18.30 Дзюдо. Чемпионат России. Трансляция из Екатеринбург
19.00 Футбол Ее Величества
19.50 Технологии спорта
20.20 Начать сначала
20.55 Х/ф «Грабейж»
23.25 Транзит
00.20 Основной состав
00.55 Хоккей. КХЛ. «Атлант» (Московская область) - «Витязь» (Чехов). Прямая трансляция
03.15, 10.00 Неделя спорта
04.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Арсенал» - «Челси». Прямая трансляция

Вторник, 28 декабря

11.00 Все включено
15.00, 18.15, 23.10, 04.35, 06.55 Вести-Спорт
15.15, 16.50, 07.05 Моя планета
16.15 Наука 2.0
17.45 Рыбалка с Радзиевским
18.00, 22.55, 04.15 Вести.ru
18.25 Дзюдо. Чемпионат России. Трансляция из Екатеринбург
18.55 Неделя спорта
20.05 Белый лебедь
20.40 Х/ф «Новая полицейская история»
23.25 Плавание. Международные соревнования «Кубок Владимира Сальникова-2010». Прямая трансляция из Санкт-Петербурга
01.55 Хоккей. КХЛ. «Динамо» (Рига) - «Авангард» (Омская область). Прямая трансляция
04.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Бирмингем» - «Ман-

честер Юнайтед». Прямая трансляция

Среда, 29 декабря

11.00 Все включено
15.00, 17.40, 22.40, 04.20, 06.40 Вести-Спорт
15.15, 06.50 Моя планета
16.35 Наука 2.0
17.10 Рейтинг Тимофея Баженова
17.55 Хоккей. КХЛ. «Амур» (Хабаровск) - «Салават Юлаев» (Уфа). Прямая трансляция
20.15 Хоккей России
20.50 Х/ф «Король оружия»
22.55 Плавание. Международные соревнования «Кубок Владимира Сальникова-2010». Прямая трансляция из Санкт-Петербурга
01.25 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. «Искра» (Одинцово) - «Зенит-Казань». Прямая трансляция
03.15 Профессиональный бокс. Александр Поветкин (Россия) против Николая Фирты (США). Трансляция из Германии
04.40 Футбол. Чемпионат Англии. «Уиган» - «Арсенал». Прямая трансляция

Четверг, 30 декабря

11.00 Все включено
15.00, 18.00, 22.40, 01.55, 06.25 Вести-Спорт
15.15, 16.55, 07.05 Моя планета
16.25, 06.35 Наука 2.0
18.10 К-1. Мировая серия «Король королей»
20.50 Х/ф «Ударная сила»
22.55, 04.05 Хоккей. Кубок Шпенглера. 1/2 финала. Прямая трансляция из Швейцарии
01.10 Профессиональный бокс. Денис Лебедев (Россия) против Марко Хука (Германия). Трансляция из Германии
02.10 Биатлон. «Рождественская гонка звезд». Прямая трансляция из Германии

Пятница, 31 декабря

11.00 Все включено
15.00, 18.00, 22.10, 02.35 Вести-Спорт
15.10 Наука 2.0
15.40, 10.25 Моя планета
16.15, 18.10 Золотой пьедестал
19.55 Хоккей. Кубок Шпенглера. Финал. Прямая трансля-

ция из Швейцарии
22.20, 06.40 Футбол-2010. Лучшее
02.50 Хоккей. Кубок Шпенглера. Финал
05.10, 06.00 Биатлон. «Рождественская гонка звезд». Трансляция из Германии
05.55 Новогоднее обращение Президента Российской Федерации Д.А. Медведева

Суббота, 1 января

11.00, 16.10, 06.55 Моя планета
14.50, 10.15 Железный передел
15.35 Наука 2.0
18.10 В мире животных
18.40 Индустрия кино
19.10 Незд
19.40 Биатлон с Дмитрием Губерниевым
20.05 Биатлон. «Рождественская гонка звезд». Трансляция из Германии
21.30 Футбол. Чемпионат Англии. «Вест Бромвич» - «Манчестер Юнайтед». Прямая трансляция
23.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Тоттенхэм» - «Фулхэм». Прямая трансляция
01.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Бирмингем» - «Арсенал». Прямая трансляция
04.25 Вести-Спорт
04.35 Профессиональный бокс. Бои Владимира Кличко
08.25 Футбол. Чемпионат Англии. «Вест Бромвич» - «Манчестер Юнайтед»

Воскресенье, 2 января

11.00 Футбол. Чемпионат Англии. «Тоттенхэм» - «Фулхэм»
12.45, 16.10, 06.30 Моя планета
14.25 Страна спортивная
14.50, 10.15 Железный передел
15.40 Наука 2.0
17.45 В мире животных
18.15, 02.55 Вести-Спорт
18.25 Футбол-2010. Лучшее
22.25 Футбол. Чемпионат Англии. «Челси» - «Астон Вилла». Прямая трансляция
00.25 Футбол. Чемпионат Англии. «Уиган» - «Ньюкасл». Прямая трансляция
03.05 Профессиональный бокс. Бои Дениса Лебедева
08.25 Футбол. Чемпионат Англии. «Челси» - «Астон Вилла»

27 декабря, понедельник

07:00 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
07:10 «Новый день» прямой эфир
17:30 «Геван»: Анна из рода Нюрмаган. 2 часть
18:00 «Саха Сирэ» информационная биэри
18:15 «Сын земли томпонской» В.А.Штыров (ТВ «Томпо») 18:45 «Үйэлээх күүстээх үлэ» («Панорама») ТВ
19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 «Харах далгыгар»: Сага дьыллынан! аһабаһ эфир
20:15 «Федерация»: Дальний Восток-форпост России
20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Сага ырыа» интерактивный конкурс
21:35 «Эргимтэ»
21:50 «Аал-луук мас»: Аабар балабан
22:20 «Недвижимость в Якутии»
22:35 «Саха Сирэ-Якутия» Информационная программа

28 декабря, вторник

07:00 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
07:10 «Новый день» прямой эфир
17:30 «Полярная звезда»: Родной мой край
18:00 «Саха Сирэ» информационная биэри
18:15 «Үөрэх-билии суолунан» («Кэбээйи») ТВ
18:45 «Күнчээн»: Ымыычан
19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 Новогодняя елка с Президентом Республики Саха (Якутия)
20:15 «Бизнес-формула»
20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Сага ырыа» интер-

активный конкурс
21:35 «Точка кипения»
22:05 «Простые истины»
22:35 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа

29 декабря, среда

07:00 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
07:10 «Новый день» прямой эфир
17:30 «Народный Герой — Гавриил Протодияконов»
18:00 «Саха Сирэ» информационная биэри
18:15 «Өйдүүбүн бөрүөнэн суруйан үөрэнэрибин...» («Хотун Бүлүү» ТВ)
18:45 «Күнчээн»: Күлүмэн
19:00 «Якутия» Информационная программа
19:15 «Вестник 01»
19:30 «Путь к звездам» К 90-летию космофизика Д.Д.Красильникова
20:00 «Тыа сирэ»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» информационная программа
21:05 «Сага ырыа» интерактивный конкурс
21:35 «Охота и рыбалка в Якутии»: Подводная рыбалка на реке Буотаме. 2 часть
22:05 «Кинозавод»
22:35 Саха Сирэ — Якутия» информационная программа

30 декабря, четверг

07:00 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
07:10 «Новый день» прямой эфир
17:30 «Полярная звезда»: Новогодний серпантин
18:00 «Саха Сирэ» информационная биэри
18:15 «Год учителя» (ТВ «Алдан») 18:45 «Күнчээн»
19:00 «Якутия» Информационная программа
19:15 «Диалог с властью» прямой эфир
20:00 «Технополис»
20:15 «ТВ спорт»: спортивные итоги года
20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
21:05 «Сага ырыа» интерактивный конкурс
21:35 «Однажды вечером» прямой эфир
22:35 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа

31 декабря, пятница

07:00 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
07:10 «Новый день» прямой эфир
17:30 «Геван»: Анһамта анһанич!
18:00 «Филиал НБК в Москве»
18:30 «Парламентский вестник»
18:45 «Күнчээн»: Кэрэ биһиги
19:00 «Тарбаахаттын астыахха»: Марина Силина
19:30 «Кизэһилин»
20:00 «Сага ырыа» интерактивный конкурс
20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа. Итоговый выпуск
21:35 «Сага дьыллабы остуорууйа»
22:30 Новогоднее обращение Полномочного Представителя Президента РФ в ДФО В.И.Ишаева
22:35 «Сага дьыллынан! «Сага ырыа» 1 чааһа
23:50 Новогоднее обращение Президента РС(Я) Е.А.Борисова
23:55 Новогоднее обращение Президента РФ Д.А.Медведева
00:00 «Сага дьыллынан! «Сага ырыа» 2 чаа?»

1 января, суббота

17:00 Мультфильм
17:30 «Тарбаахаттын астыахха»: Айтилина Адамова
18:00 «Истин илдьит»
18:45 «Дорога к рекорду» (ТВ «Спектр») 19:00 «Клипмейкер-2010»
20:30 «Суорумнуу»
21:00 «Две звезды»
21:30 «Кэскил-2"» уус-уран кинэ

2 января, воскресенье

17:00 Мультфильм
17:30 «Тарбаахаттын астыахха»: Ваня Васильев
18:00 «Полярная звезда» телевизионный конкурс
18:45 «Истин илдьит»
19:30 «Сага ырыа»: итоги недели в прямом эфире
20:15 «Уруу алгыһа»
20:30 «Суорумнуу»
21:00 «Все вместе» интернациональный Новый год
22:00 «Сардаана»
22:45 «Пропеллер»

ИИРИЭХ ТЫЛААР

вeterана мeдaллa бaдaмaтa, тpуaннa нaмcкaя, вoдoтoрoннa РCФCР, пpeдceдaтeлa cовeтa вeтeрaнoв c. Нaмцы, пoчeтнoгo дoнoрa CССP, вeтeрaнa тылa и тpудa, пoчeтнoгo гpaждaнa Нaмcкoгo рaйoнa, рyкoвoдитeлa хoрa вeтeрaнoв «Иэйи» **НИКОНОВА ВАСИЛИЯ ЕГОРОВИЧА** пoздpaвляeм c пoлучeниeм звaния «Пoчeтный вeтeрaн PС(Я)» и co знaмeнaтeльнoй дaтoй 75-лeтeм!

Кoллeктив, aдминистpация, пpoфкoм МУЗ «Нaмcкaя ЦPБ»

Бтыктыбыллаах үлэ, эргин ветеранын **ЛЮБОВЬ ПЕТРОВНА** уонна СР культуратын туйгунун, Нам улунун бочуоттаах гражданын, баянстар 1-кы республикатаабы конкурстарын кыйы-ылаабын, «За благотворительность России» мэтээл кавалерын **МИХАИЛ СТЕПАНОВИЧ ПАВЛОВТАРЫ** үйэлээх тапталгыт кэрэ-бэлиэ күнүнүн — биургэ олоубуккут 40 сылын туолар өрөгөйдөөх үбүлүөйүнэн уруйдаан-айхаллаан эвэрдэлиибит!

Тапталы харыстаан илдэ кэлбикит эиһи бу сиргэ, орто дойдуга оҕо-уруу тэнитэн, ыал мааныта, дьон чулуута буолбуккут. Халлаан сырдыгын саана эиһи тапталгыт тыллыбыта, күн ортогун сыралыны алаһа дьизит оҕо чабаан куолаһынан туолбута, үс үлэр үөстээх Өлүнэ эбэбит баалыны үлэбит-хамнаскыт тигини түүлүбүт, онтон билин тапталгыт хатын чаран сэрэх сипсиэринэн арыалана сапсынар, дьоллоох оҕо биһигэр угуттана бигэр.

Любовь Петровна, Михаил Степанович, эиһи долгуйар Дьокуускай дьоллоох туонатыгар — Сайсары эбэ кытыгыгар олохсуйан эбээ, эһэ дьолунан, саха сайдам ыалыны най-нат уруйданан, ырыа-тойук аргыстанан, олоххот ахсым дьылбатын муоһатын ыһыктыбакка айа-туга, күлэ-үөрэ сылдыһ дьиз алгыс тылбытын аныбытыт, тиэрдэр илдьипитин ытытабыт!

Бтыктыбыллаах Михаил Степанович, махталлаах Эдыгээн улуунун олохтоохторо Эн айар талаангар сүгүрүйэллэр, 2008-2010 сылларга Эдыгээнэ музыкальной оркуола баян кылааһыгар преподавателинэн айымнылаахтык үлэлэбиккин, ону тэнэ «Аяралдын» ырыа ансамблын тэрийэн, такайан Дьокуускайга 2010 с. Кыайы 65 сылыгар аманмьт ырыа ансамблларын конкурсулар лауреат аатын ылыккытын сэргиллэр, сыаналылар! Ону кытта «Эдыгээн сонуннара» хаһыат редакцията Эиэхэ бары үгүөзөр-кыһамныгар диринг махталын тиэрдэр!

Хотугу эргимтэ кэтэх өттүтэн — Эдыгээн улуунун «Эдыгээн национальной эбэнки оройуона» МО дьаһалтатын культуура уонна туризм сайдыытыгар отделы начальнига Н.Е. Сивцева, «Эдыгээнэ музыкальной оркуола» МУ директора Г.Г. Ильинова, «Эдыгээн сонуннара» хаһыат кылаабынай редактора Алексей Матвеев, довтортонун Михаил Ефимов, Алексей Шадрин, Владимир Васильев

Бтык-мааны киһибит, маннайгы учууталбыт **АНИСЬЯ ГАВРИЛЬЕВНА!**

90 саакы томтоочу туолар кэрэ-бэлиэ үбүлүөйүнэн хоолдуктаах бэйэбит хонкуйан, сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйөн туран махта тылбыт маанытын, баба санаабыт бастынын аныбытыт.

Оскуолабыт бороугун атыллаан кирибиһит биһиги ньоол (маннайгы) кылааска. Ийэли иһирэх мичээрээх көрсүбүтүн кырачаан доннору. Сирдээн-сизтэн киллэрбитин билим-көрүү алыптаах дойдутугар. Үөрөшкүкит ааҕарга-суруйарга, суоттуурга-толкуптуурга, эйэлээх-иллээх, бэриниллээх буоларга. Биһибитин-көрүүбүтүн кэнэппикит, сатабылыгытын-дьоһурбутун сайыннарбыккыт. Хас биридди бэйэбит аналлаах айаммытын аартыгы арыһыккыт, туһаннаах суолбутун төрдүн буллартыккыт, олох кизэн аартыгар үктэнэрбиккит. Үөрэтэн-иитэн таһаарбыт ыччаттарын үлэ-үөрэх үөһүгэр ситен-хотон, буһан-хатан, сагаабатын сатыыр, кыйабатын кыйар, үлэһит үтүөгэ дьон буола үүнэрбитигэр-сайдартыгыгар олук уурбуккут.

Учууталбыт бараксан, Анисья Гаврильевна! Маннайгы кылаас-тан сағалаан билгин дағаны биһиэхэ холоонноох холубур буолабыт. Бэйэбит бары эбээ-эһэ буолбур үөрэнээччилэрин күн бүгүгүгэр диэри иилээн-сағалаан салайанһын, «иллээх-эйэлээх кылаас» аатын чистээхтик сүгэ сылдарыгына, олох хайа да түбэлтэтигэр ийэли иһирэх сыһыанһын, көмөһүнэн, сүбэһинэн-амаһынан биһиги аранагыны сылдарыгынан астынабыт, кизэн туттабыт. Күндү киһибитигэр бағарабыт чэгизен-чэбдик доруобуйаны. Ыччаттарын сылаас таптаалларыгар, сиэннэрин, хос сиэннэрин минныгэс мичээрэригэр бигэниэн, аймахтаргыт, үөрэнээччилэргит истин-иһирэх сыһаннарыгар уйдаран өссө уһун үйэлэн. Кырдыгы кыттыспатын, ыарыы ыалласпатын, дьол-соргу тосхойдун, эдэрдэ эрчимин уарабатын, баға санаан барыта туолуохтун!

Нам орто оскуолатын 1968 с. 10 «б» кылаас выпускниктара

Күндүтүк саныр, таптыр аҕабытын, кэргэммин, бырааптын **ПОПОВ ВАСИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ** 26 сыл оҕону үөрэххэ, үлэҕэ иитиҕэ ситиһиллэрин, үөрэтэр оскуолан туһугар сылайары билбэҕкэ үлэлээбит үлэн үрдүктүк сыаналанан «Отличник профессионального образования Республики Саха (Якутия)» дьиз үрдүк аат ингэрлибидинэн итиитик-истинник долгуйан туран эвэрдэлиибит!

МАХТАНАБЫТ

Бу күннэргэ мин 70 саакы туоллум. Төрөөбүт нэһилигэм Салбан, үөрэммит, улаппыт, олорор нэһилигэм Хамаҕатта общественоһа, үлэлээбит улууну салалтата улахан суолта биэрэн, үбүлүөйүн үрдүк тэрээһиннээхтик, истинниҕ тэрийэн ыгытылар. Биургэ үөрэммит, үлэлээбит довтортонун, табаарыстарым, аймахтарымы ити тэрээһиннэргэ ис сүрэхтэриттэн кытыһыны ылан үөрүүбүн-көтүүбүн үрдэттилар. Үлэбин үрдүктүк сыаналаабыт дьоммор-сэргэбэр, биур дойдулаахтарбар, дойдуларым Салбан, Хамаҕатта баһылыктарыгар, улууну салалтатыгар бэйэм уонна дьиз кэргэмим ааттарыттан махта тылларын тиэрдэбин. Доруобай буолун, этэнгэ олорун, улуспут сайдарыгар, дьоммут-сэргэбит олохторо тупсарыгар бары күөспүтүн уурубуһун! Кэлэн иһэр Сага дьылынан!

Улуус бочуоттаах гражданын
Егор Михайлович Ларионов

28 декабря 2010 г. с 14 ч. в актовом зале администрации улуса проводятся публичные слушания проекта бюджета МО «Намский улус» Республики Саха (Якутия) на 2011 г.

Туох да үлэттэн туора турбакка дьон көрдөһүүтүн быһа гыммакка үлэли-хамсы сылдарыттан астынабыт, кизэн туттабыт. Эиэхэ иннигэр өссө үрдүк ситиһиллэри, бэйэн үлэн уопутун эдэр ыччака үөрэтэ, сүбэли тураргар, кытаанах доруобуйаны, бағарабыт бағарыта туоллун, дьолунан толору, үөрүүнэн ситэри уһун үлэһит чөл олоҕу бағарабыт!

Эвэрдэни кытта уолаттарын, кийитин, кэргэммин, эдыһийдэрин, убайыг Партизантан, кинилэр оҕолорун дьиз кэргэттэрэ

Күндү киһибитин, таптааллаах кэргэммин, ийэбин, эбэбин **СИВЦЕВА РИММА ОКТЯБРИНОВНА** үөрүүлээх, кэрэ-бэлиэ күнүнүн истинник-иһирэхтик эвэрдэлиибит!

Эн үтүө, сэмэй майгыт, кизэн билинг, амарах дууһан, үлэҕэ бэриниллээх, ирдэбиллээх буолуун, дьонго-сэргэҕэ үтүө сыһыанһын биһиэхэ мэлдьи холубур буолар, биһиги Эйигинэн кизэн туттабыт, ыгыктыбытыт. Эн биһиги туспутугар олорон турбат кыһамһын, көмөн, түбүгүн иһин барға махтабытын тиэрдэбит. Күндү киһибитигэр бигэ доруобуйаны, өссө да таһаарылаахтык үлэли-хамсы сылдаргар бағарабыт, санаабыт санаан саргыланһын, толкупудабытын туола турдун!

Ис сүрэхтэн эвэрдэни кытта кэргэммин, оҕолорун, сиэннэрин

Күндүтүк саныр кийипитин, сайаас санаспытын, Н.С. Охлопков аатынан улустаағы гимназия математика учууталын **СИВЦЕВА РИММА ОКТЯБРИНОВНА** үйэ агардаах үбүлүөйүнэн истинник-иһирэхтик эвэрдэһэн туран мааны алгыспытын, истин тылбытын аныбытыт!

Бағарабыт күндү киһибитигэр чэгизен-чэбдик доруобуйаны, баға санаа бастынын, үтүө санаа үтүмэнин. Таптыр дьонун, оҕолорун истин сыһаннарыгар уйдаран уһун үйэлээх, байлыыт олоҕу бағарабыт. Ыра санаан ыспан истин, Айыһытын аргыстаһын, Ийиэхситин энгэрдэһин!

Эвэрдэни кытары Сивцевтар, Кармановтар, Федоровтар, Винокуровтар, Артамоновтар, Захаровтар

Таптыр балтыбытын, эдыһийбин **ПОТАПОВА ВАЛЕНТИНА ИВАНОВНА** 50 саакы туолбур кэрэ-бэлиэ күнүнүн истин сүрэхпиттэн итиитик-истинник эвэрдэлиибит!

3 оҕо күн күбэй ийэтэ буоланһын, үтүө-мааны үлэһит ааттанан, сир үрдүгэр кэлбит аналһын дьоннаахтык толору сылдарыттан астынабыт, үөрэбит.

Эн, дьон-аймах дууһатын
Өрүү чөрдөр кыахтаахһын.
Олох араас очурдарын
Оргууйдук аһарар күстээхһин.

Эдэр саас довтортонун, тулалыр коллегаларын, аймах-билэ дьоннорун, таптааллаах оҕолорун сылаас сыһаннара, эйгэс мичээрээрэ, үтүө көмөлөрө мэлди арыаллы сырыттыннар! Чэгизен-чэбдик бэйэлээх, үөрүү-көтүү көтөллөөх, дьол-соргу уйгулаах уһун олохтон.

Эдыһийдэрин, балтын, күтүөтэрин,
Надежда, Наташа

Администрация муниципального образования «Намский улус», в лице главы улуса Ильина А.И. поздравляет начальнича «Отряда противопожарной службы РС(Я) N 23» по МО «Намский улус» **КОЛПАШНИКОВА И.В.**, зам. начальнича **ВИНОКUROVA О.П.** и коллектив с 20-летием МЧС России 27.12.2010 г. и 193-й годовщиной пожарной охраны Якутии 29 декабря 2010 г.

В «ОПС РС(Я) N 23» по МО «Намский улус» состоит на боевом дежурстве одна пожарная часть в с. Намцы и четыре малочисленные пожарные части в наслегах Намского улуса, общая численность личного состава насчитывает в данное время 80 человек, в боевом расчете стоят 7 единиц автотехники (АЦ-40).

Желаем всем крепкого здоровья, успехов в вашей трудной и ответственной работе, твердости духа и благополучия Вам и Вашим близким!

Күндүтүк саныр дьоммутун **ПОЛИНА МАКСИМОВНА, ВЛАДИМИР ЕГОРОВИЧ СИДОРОВТАРЫ** уонна таптааллаах сиэммитин **АРТУРЧИК ВАСИЛЬЕВИЧ** кэлэн иһэр 2011 сылынан итиитик-истинник эвэрдэлиибит!

Үүнэр сыл эиэхэ үтүө үөрүүлээх умнулубат түгэнири бэлэхтэтин дьиз баға санаабытын тиэрдэбит. Эиһи олоххутугар куруутун күөх халлаанга сырдык күн чаҕылыгы тыктын, эиһиги кытта үөрүү-көтүү арыалластын, уйгу-бийан тосхойдун, баға санаабыт барҕара туоллун. Дьиз кэргэмнитигэр дьолу-соргуну, өйдөһүнү-өйөһүнү, чиргэл доруобуйаны бағарабыт.

Эвэрдэни кытта
Дьокуускайтан Васильевтар

Улуус дьаһалтата биһиги дьиз кэргэмнэ 3 хостоох, автономнай гаастаах квартира биэрэн, сэтинни 15 күнүгэр көһөн кэлэн олоробут. Дьизбит кизэн, сылаас, сырдык. Олох оттубат кыһалбатын дьиз биһибит. Кыра уолаттарым үөрүүлэриттэн ыллаан-туойан күн аайы кэриэтэ концерт көрдөрөллөр. Улахан уолаттарым өрөбүллэргэ кэлэн мас хайыспаттарыттан, үөрэхтэригэр этэнгэ үөрэнэ сылдьаллар, дьарыктарыгар дьарыктаналлар. Иннэ гынан бириэмэлэннибит. Бу үөрүүбүт иһин махта истин-иһирэх тылларын этиэ этибит Нам улуну баһылыгар А.И. Ильингэ, баһылык бастакы солбуяаччытыгар Н.В. Слепцова уонна Роспотребнадзор кылаабынай бырааһыгар Ильина Л.И.

Бағарабыт саха алмаһыны кытаанах доруобуйаны, үлэһитигэр ылыммыты сыалгыт ыспан истин, дьонгут-сэргэбит махтаһын ылан үлэбит таһаарылаах буоллун, дьиз кэргэмнитигэр дьолу, үөрүүнү, үтүөнү. Улууспут сайдарын туһугар өссө да кыаххытын ууран үлэлиэххит дьиз эрэнэбит. Кэлэн иһэр Сага дьылынан эвэрдэ! Сага сыла сага дьиз сағалыы ыра санаан салайтаран үөрөкөтө олоруохтун.

Махтаһы кытта Щербачковтар,
Новгородовтар

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельного участка по адресу:

* с. Партизан, ул. Новая, 7/1 площадью 2500 кв.м под разрешенное использование: ЛПХ, из земель населенных пунктов.

За справками обращаться в администрацию соответствующего наслега.

Главный специалист КУМИ
Г.Н. ШАМАЕВ

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельного участка по адресу ориентиру:

* с. 2 Хомустах, ул. «Куталаах» площадью 2500 кв.м под разрешенное использование: для ведения дачного хозяйства, из земель сельскохозяйственного назначения.

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду: земельных участков, под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок) по адресу с. Маймага:

- по ул. М.С. Лебедева, 1/1
- по ул. М.С. Лебедева, 3/1
- по ул. М.С. Лебедева, 3/2
- по ул. М.С. Лебедева, 3/1
- по ул. М.С. Лебедева, 7
- по ул. М.С. Лебедева, 9
- по ул. М.С. Лебедева, 11
- по ул. М.С. Лебедева, 2
- по ул. М.С. Лебедева, 4
- по ул. М.С. Лебедева, 6
- по ул. М.С. Лебедева, 8
- по ул. М.С. Лебедева, 10
- по ул. М.С. Лебедева, 12
- по ул. М.С. Лебедева, 14
- по ул. М.С. Лебедева, 16
- по ул. Маймагинская, 19
- по ул. Маймагинская, 26
- по ул. Маймагинская, 26/1
- по ул. Суханова, 1/1

За справками обращаться в администрацию соответствующего наслега.

Главный специалист КУМИ
Г.Н. ШАМАЕВ

Только для членов КПКГ
КПКГ «Аартык Экспресс Кредит»
НОВОГОДИЙ СНЕГОПАДПОДАРОК!

НОВОГОДНЯЯ СКИДКА 12% ВСЕМ!!!

Пенсионерам кредит 20000 рублей!
Всего 3000 рублей в месяц!

Принимаем вклады до 48% годовых!!!
Акция действует с 22 ноября до конца 2010 года.

Наш адрес: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 3 (в здании м-на «Светлана»). Тел. 43-0-86

ВНИМАНИЕ!

Администрация МУЗ «Намская ЦРБ» объявляет, что 25 декабря 2010 г., в субботу — полный рабочий день.

Выходные: с 31 декабря 2010 г. по 10 января 2011 г.

Амбулаторный прием врача — терапевта в поликлинике, педиатра в детской консультации: 6 января 2011 г. с 09.00 до 13.00 ч.

Администрация МУЗ
«Намская ЦРБ»

Распоряжение

от 22.12.2010 N 1779-р

О РАЗРЕШЕНИИ ПРОЕЗДА АВТОТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ МАССОЙ ДО 5 ТОНН ЧЕРЕЗ РЕКУ ЛЕНА ПО ЛЕДОВОЙ ПЕРЕПРАВЕ ХАТЫРЬК-ФРУНЗЕ

На основании акта проверки толщины льда ледовой переправы по маршруту Хатырык-Фрунзе от 19 декабря 2010 г. распоряжаюсь:

- 1. Разрешить проезд автотранспортных средств через реку Лена по ледовой переправе с. Хатырык- с. Фрунзе (наименьшая толщина льда составляет 60 см) массой до 5 тонн с 21 декабря 2010 г.
2. Главе МО «Фрунзенский наслег» (Петров В.Н.), ОАО «Намавтордор» (Федоров А.С.) установить постоянный контроль за технико-эксплуатационным состоянием ледовой переправы.
3. Начальнику ОГАИ Намского ОВД (Кириллин М.Н.) установить постоянный контроль безопасности дорожного движения по ледовой переправе.
4. Намской инспекции ГИМС ГУ МЧС России по РС(Я) (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль соблюдения настоящего распоряжения.
5. Редакции улусной газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.), Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.) довести данное распоряжение через СМИ до населения.
6. Контроль за исполнением данного распоряжения возлагаю на заместителя главы по строительству и промышленности Гуляева Г.В.

И.о. главы улуса Н. СЛЕПЦОВ

Центр Досуга им. Афанасия Шестакова поздравляет всех жителей и гостей с. Намцы и приглашает

31 ДЕКАБРЯ на Новогоднее представление «Посвящение в Кролика»!

В программе:

- Новогоднее представление-трагедия «Каждый год мы с друзьями...», под звон новогодние поздравления, оригинальные номера, лучшие песни и танцы!
— Удивительный бал маскарадов.
— Неожиданные сюрпризы, игры и призы поражают вас!

Все грустное забудьте и приходите, веселитесь, отдохните, друзей своих захватите!

НОВОГОДНЕЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЕ НАЧНЕТСЯ РОВНО в 20.00 часов!

Вход — 150 руб. В ночь на 1 января 2011 г. в 01.00 ч. новогодний фейерверк на пл. Ленина!
— Новогодняя дискотека всех времен «Ночь 1-го!». Вход — 200 руб.

ПРОГРАММА НОВОГОДНИХ МЕРОПРИЯТИЙ

- 1 января — 21.00 ч. — «Карнавальная ночь!». Вход — 200 руб.
2 января — 21.00 ч. — Новогоднее шоу «В гостях у Кролика и Кота». Вход — 200 руб.
3 января — 21.00 ч. — утренник «Однажды, под Новый год...», новогодняя дискотека с 22 ч.
4 января — 18.00 ч. Концерт. 20.00 ч. — «Восточная ночь». Вход — 200 руб. Дискотека «Ностальжи»
5 января — 17.00 ч. — Елка главы МО «Ленский наслег» «Итог года»
6 января — 21.00 ч. — Молодежная дискотека «Рождественские каникулы». Вас ждут веселые конкурсы, игры и зажигательная дискотека! Вход — 200 руб.
7 января — 11.00 ч. — Рождественская благотворительная елка. Вход — Праздничное настроение!
7 января — 21.00 ч. — Голубой огонек «Ностальгия в Рандеву». По входным билетам разыгрываются призы. Показ мод прошлых времен. Игры и танцы прошлых лет! Вход — 300 руб.
11 января — 10.00 ч. — Новогодняя Елка главы улуса
14 января — 16.00 ч. — Рождественские святки. Вечер гадания будущего. Вход — 100 руб.
21.00 ч. — Повтор Новогоднего вечера «Вновь, все вместе!» для новых и скоростных гостей! Вход — 200 руб.

ДАВАЙТЕ, ВМЕСТЕ ВСТРЕТИМ НОВЫЙ ГОД ЛУЧШЕ, ЧЕМ ПРЕЖНИЙ!!!

Тел. для справок 41-5-93, 41-2-05

МАХТАНАБИТ

Биһиги күн күбэй ийэбит, эбээбит, хос эбээбит, Хамаҕатта олохтооҕо, үлэ, тыыл ветерана, сэри кытылылааһын огдообото Корнилова Юлия Матвеевна 80 сааһыгар уһун, ыарахан ыарыыттан б.д. ахсынньы 6 күнүгэр күн сириттэн өлөн туораата.

Уһундук ыалдьан сыһыт кэмигэр түүннэри-күнүстэри эмтээбит Хамаҕатта поликлиникатын бырааһыгар Гоголев Дьулустан Алексеевичка уонна үлэһиттэригэр, ыалдьан сытар кэмигэр көрсүбүт Максимова Оксана Егоровнаҕа, Попова Матрена Васильевнаҕа, олоһун бүтэһик күннэригэр эмтээбит, көрбүт реанимация отделениетын бырааһыгар Максимов Петр Петровичка уонна кини коллективыгар улахан истин махталбытын тиздэбит уонна баҕарабыт кытаанах дуобуйаны, таһаарылыах үлэни, тус олоххутгар дьолу-соргуну.

Оболоро, сизнээрэ

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной- издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маасабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын тутуһуну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрациялаһыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.

Сурука аакытын-суолгутун, үлэбитин, дьыэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.

E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ И ГОСТИ НАМСКОГО УЛУСА!

Коллектив магазина «Электра» поздравляет Вас с наступающим Новым годом и объявляет беспрецедентную скидку 20% на все сотовые телефоны. Приходите, покупайте и делайте подарки себе, родным и близким. Только у нас сможете сэкономить на второй сотовый телефон.

Магазин «Электра»

Магазин «Бэдэр»

Поздравляем жителей и гостей Намского улуса с наступающим 2011 годом! И объявляет новогодние скидки 10% на все товары. А также реализуется по оптовым ценам широкий ассортимент пиротехнических изделий от официального дилера «Русский фейерверк». Дарите подарки на Новый год своим родным и близким!

Наш адрес: с. Намцы, ул. Чернышевского, 60/1 Тел. 89241719299, 89248658329

УЛУУС ОЛОХТООХТОРО БОЛҔОЙУН!

«Браас уу» 19 л бутылларга

АТЫҔЫГА БААР:

- * 19 литэрэлээх бутыллар; 300 солк. (акция)
* Или помпалара (сифон);
* Бутылтаһарга табыгастаах ручкалар;
* Диспенсердар (ууну ититэр, тымнытар аппарат). Сызаната удамыр.

Биһиги аадырыһыт: Нам с., Чернышевской уул. 6 N-рэ, «Реал Право» ХЭТ дьыэтэ «Секо» маһаһын утары, тел. 42-6-00, 89142274971. Дьыээ тиздэрдэн биэрэбит.

Улэлиир бириэмэбит: Бэн.-Суб. — 9.00 ч.-19.00 ч. дьэри. Өрбүлгэ — өрбүл.

«БРААС УУНУ ИЫИЭН» — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН»

1) Продаю участок с гаражом, центр, газовый отвод, свет. Возможна оплата материнским капиталом.

2) НАН-2 меняем на НАН-3. Тел. 89243661967

Намская центральная баня работает без перерыва и выходных. Цена билета — 130 руб., детск. — 70 руб.

30-31 января — 150 руб. Режим работы: 11.00-20.00. Тел. 89243660697

Продаются женские унты (разм. 36) и детские оленьи унты (кээнчи). Тел. 89248716785

Убаһа этэ уонна хортуоһпуй атылыбыт. Тел. 23-5-50, 89244611976

Отдадим симпатичных котят в добрые руки. Тел. 42-9-48, 89243660623

ОРИЕНТИРОВКА

ОУР КМ ОВД по Намскому району разыскивается пропавший без вести ГОГОЛЕВ МИХАИЛ СЕРГЕЕВИЧ, 24.08.1983 г.р., уроженец Вилюйского района, проживавший в с. Намцы, по ул. И. Винокурова, 25, который ушел из дома 11.12.10 г. и не вернулся.

Описание: по национальности якут, среднего роста, телосложение средней полноты, смуглая кожа, на лице шрамы от прыщей.

Приметы: отсутствует мизинец и полпалец безымянного пальца правой руки, отсутствует пять пальцев правой ноги, шрамы от ожога в области бедра и икры правой ноги.

Страдает эпилепсией, инвалид 3 группы.

Был одет: осенняя вязаная шапка черного цвета, куртка «пуховик» темно-серого цвета, без капшона, спортивные брюки черного цвета с лампасами голубого цвета, ботинки черного цвета.

* * *

ОУР КМ ОВД по Намскому району разыскивается пропавший без вести КАЙГОРДОВ ЕВГЕНИЙ ИНОКЕНТЬЕВИЧ, 12.12.1985 г.р., уроженец с. Хамагатта, проживающий в с. Бетюнцы, ул. Парковая, 1, который ушел из дома 21.12.2010 г. и не вернулся. Со слов очевидцев прибыл в с. Намцы.

Описание: по национальности якут, среднего роста, худощавого телосложения. Внешность соответствует фотографии. Страдает психоневрологической болезнью.

Одет: куртка-пуховик черного цвета с капшоном, джинсовые брюки голубого цвета, без головного убора.

Лиц, владеющих какой-либо информацией просим незамедлительно сообщить по тел. 41-202 (02), 41-489, 8914-2874476.

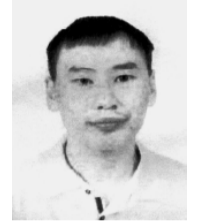

Table with multiple columns containing various notices, advertisements, and community announcements. Includes names like Zhirkova, Egorovna, and various services offered.

«Энсиэли» хаһыат РИС талылыһна, таһылыһна уонна бэчээттир сыһар бэчээтэһнэ. Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис. Көҕүл сыһанан атылыһан Индекс — 54889 Тираһа — 2330 Бэчээккэ илии баттаньытын графика — 12:00 ч. 24.12.2010 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 24.12.2010 с.